

Årsrapport 2013

Nordea Liv & Pension, livsforsikringselskab A/S
(CVR-nr. 24260577)

Indholdsfortegnelse

Ledelsesberetning	2
Budskab fra ledelsen	2
Femårsoversigt over hoved- og nøgletal	3
2013 – et tilbageblik	4
Corporate Responsibility	5
Regulativer m.v.	6
Regnskabsberetning	7
Investeringsvirksomhed	9
Risikostyring	11
Selskabsledelse mv.	17
Selskabsoplysninger og ledelseshverv	18
Ledelsespåtegning	22
Revisionserklæring	23
Årsregnskab	
Resultatopgørelse	24
Anden totalindkomst	25
Balance	26
Egenkapitalopgørelse	28
Noter	29

Ledelsesberetning

Budskab fra ledelsen

Solid vækst i præmieindbetalingerne

Nordea Liv & Pension, livsforsikring A/S (heretter Nordea Liv & Pension) har, med undtagelse af polsk forretning, oplevet en solid vækst i indbetalingerne i 2013. Udviklingen er en fortsættelse af den vækst, som selskabet oplevede igennem 2012. I forhold til 2012 er de danske indbetalinger vokset med 6 %. De samlede bruttoindtægter for 2013 udgjorde 12.193 mio.kr. Heraf udgør de løbende præmier 7.725 mio.kr., mens præmieindbetalingerne fra Polen udgør 481 mio.kr.

Migration

Igennem 2013 har Nordea Liv & Pension haft fokus på at tilbyde kunderne muligheder for at flytte deres opsparing fra Pension med gennemsnitsrente til et markedsrenteprodukt. Denne fokus har båret frugt, idet kunderne har valgt at overføre i alt 4,4 mia.kr. i depotværdi til markedsrente i 2013.

Den 19. august 2013 fastslog Finanstilsynet, at de bindingsperioder, som har været benyttet i hele branchen ved migration, ikke var i overensstemmelse med god skik. Nordea Liv & Pension har efterlevet Finanstilsynets beslutning og hævet eksisterende bindingsperioder.

Debatten om bindingsperiodernes ophør affødte en debat om måden, hvorpå selskaberne beregner den særlige opgørelsesbonus, som kunderne får med ved migration til markedsrente. På den baggrund har Finansministeriet fremsat et lovforslag om, hvorledes selskaberne skal beregne den særlige opgørelsesbonus, og i hvilke tilfælde kunderne har krav på en særlig opgørelsesbonus.

Lovforslaget har skabt tvivl om konsekvenserne for selskaberne ved at tilbyde kunderne migration, hvorfor mange selskaber inklusive Nordea Liv &

Pension har valgt midlertidigt at lukke for muligheden for migration med særlig opgørelsesbonus. Når den endelige lovtekst er vedtaget vil Nordea Liv & Pension se på de fremadrettede muligheder for migration med særlig opgørelsesbonus.

Afgiftsberigtigelse

I slutningen af 2012 vedtog Folketinget Skattereform 2013, som indebar, at de kunder, som har ønsket det, har fået mulighed for at omlægge deres Kapitalpension til Aldersopsparing mod en øjeblikkelig afgiftsberigtigelse af det opsparede beløb.

Nordea Liv & Pension har i 2013 arbejdet intenst på at levere en moderne internetbaseret løsning til kunderne, så de, som ønsker det, kan afgiftsberigtige deres Kapitalpension. Fra januar måned i 2014 tilbyder Nordea Liv & Pension en løsning via Netpension, hvor kundernes Kapitalpension kan afgiftsberigtiges. I den forbindelse flyttes opsparingen til markedsrente. De kunder, som har deres Kapitalpension i Pension med gennemsnitsrente, vil modtage særlig opgørelsesbonus alene for kapitalpensionen.

Inspektion fra Finanstilsynet

Henover sommeren gennemførte Finanstilsynet ordinær inspektion af Nordea Liv & Pension. Selve inspektionen forløb planmæssigt og resulterede i en række mindre påbud og risikoplysninger, som Nordea Liv & Pension vil efterleve inden udgangen af marts 2014.

Strategi 2015

Med Strategi 2015 fortsætter Nordea Liv & Pension rejsen mod at blive Danmarks mest succesfulde pensionselskab, anerkendt for vores medarbejdere, som skaber markant værdi for kunder og ejer.

Det er Nordea Liv & Pensions ambition, at ejer, kunder og medarbejdere opfatter selskabet, som en partner, der er værd at samarbejde med.

Mio.kr.

Femårsoversigt over Hoved- og Nøgletal

Hovedtal i mio.kr.	2013	2012	2011	2010	2009
Resultatopgørelse					
Præmier inklusive investeringskontrakter	12.193	13.959	14.105	9.493	8.947
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	3.463	10.617	6.301	7.652	7.645
Forsikringsydelse	-14.826	-13.333	-10.246	-8.963	-8.073
Ændring i livs forsikringshensættelser	12.421	-2.298	-7.076	-4.398	-1.923
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-236	-1.517	2.393	-269	-2.165
Ændring i hensættelser for unit-linked kontrakter	-11.695	-5.918	-4.357	-2.214	-2.089
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-661	-680	-679	-660	-674
Resultat af afgiven forretning	19	-32	-28	0	77
Overført investeringsafkast	9	-136	-253	-214	-532
Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring	687	662	161	426	1.213
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	47	36	59	-2	34
Egenkapitalens investeringsafkast	24	53	110	183	446
Andre indtægter og omkostninger	8	25	67	53	-16
Resultat før skat	764	776	397	660	1.677
Skat	-136	-191	-70	-176	-417
Årets resultat	629	584	327	485	1.260

Balance

Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i alt	138.084	138.931	128.760	119.831	113.026
Kollektivt bonuspotentiale	3.659	3.422	1.890	3.589	3.322
Egenkapital i alt	6.533	5.903	5.318	5.471	5.806
Aktiver i alt	166.190	162.995	164.911	149.736	137.599

Nøgletal i pct.

Afkast før pensionsafkastskat (1)	0,4	9,2	6,5	7,3	7,1
Afkast før pensionsafkastskat - Kundemidler (1F)	0,3	9,7	6,7	7,7	7,3
Afkast før pensionsafkastskat - Egenkapital (1E)	0,4	1,0	2,2	3,1	5,2
Omkostningsprocent af præmier (3)	5,4	4,9	4,8	7,0	7,5
Omkostningsprocent af hensættelser (4)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
Omkostninger pr. forsikret i kr. (5)	1.291	1.341	1.395	1.393	1.417
Omkostningsresultat (6)	0,18	0,07	-0,02	0,01	0,02
Forsikringsrisikoresultat (7)	-0,51	-0,21	-0,10	0,15	-0,07
Bonusgrad (8)	4,3	3,7	2,0	3,8	3,5
Ejerkapitalgrad (10)	10,3	8,6	7,8	6,5	7,0
Overdækningsgrad (Solvens I) (11)	4,2	3,3	2,8	1,2	1,4
Solvensdækning (Solvens I) (12)	178	164	155	125	129
Egenkapitalforrentning før skat (13)	12,3	13,8	7,5	11,8	32,4
Egenkapitalforrentning efter skat (14)	10,1	10,4	6,2	8,7	24,3
Forrentning af kundemes midler efter omkostninger før skat (15)	-0,7	8,7	6,6	6,4	5,5
Forrentning af ansvarlig lånekapital før skat (17)	4,7	5,4	3,0	2,9	4,3

Nøgletal er opgjort i henhold til Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser, bilag 9.

2013 – et tilbageblik

Klar kurs mod 2016

Nordea Liv & Pension fortsætter rejsen mod visionen om at blive ”Danmarks mest succesfulde pensionselskab, anerkendt for sine medarbejdere, som skaber markant værdi for kunder og ejer”, hvor selskabets forretningsstrategi er fundamentet.

Forretningsstrategien blev lanceret i 2013 og er den primære ramme for Nordea Liv & Pensions arbejde frem til udgangen af 2015. Ambitionen er at sikre, at Nordea Liv & Pension også i fremtiden er en værdifuld samarbejdspartner for både ejer, kunder og medarbejdere.

Nordea Liv & Pension arbejder således ud fra fire overordnede strategiske temaer:

- Kundeoplevelser – værd at fortælle om
- Vanebrud – værd at forandre
- Konkurrencekraft – værd at købe
- Medarbejdere – arbejdsplads værd at arbejde på.

Arbejdet med at skabe kundeoplevelser og møder værd at dele er et konkret udtryk for selskabets værdisæt, herunder i særdeleshed *Great Customer Experiences*. Sammen med en række virksomheder har Nordea Liv & Pension i 2013 udfordret det traditionelle møde mellem pensionselskab og firmakunde og dermed udviklet nye standarder for nærværende, relevant dialog på f.eks. inspirationsmøder.

Ny mulighed for online rådgivning

Som værdiskabende pensionselskab forstår og anerkender Nordea Liv & Pension det moderne menneske og de vilkår, mennesket lever under. Vilkår, der bl.a. betyder, at tiden er knap, og at grænserne for, hvornår kunderne beskæftiger sig med firmapensionsordningen, forskyder sig, ligesom grænserne for arbejdsliv og privatliv smelter mere og mere sammen.

For at imødekomme det moderne menneskes vilkår har Nordea Liv & Pension i foråret 2013 lanceret en ny online rådgivning som supplement til det fysiske rådgivningsmøde, der historisk set har fundet sted på arbejdspladsen. Kunderne har taget rigtig godt imod det fleksible tilbud om online rådgivning, og der er allerede eksempler på kunder, der er blevet rådgivet online hjemmefra.

Det er netop den fleksibilitet, kunderne sætter pris på, og det er vurderingen, at antallet af online rådgivninger vil være hastigt stigende, så 25 % af alle rådgivninger inden længe vil foregå online, når det passer ind i kundens hverdag.

Nye selvbetjeningsværktøjer

En undersøgelse foretaget af YouGov for Nordea Liv & Pension i efteråret 2013 viser, at de fleste danske pensionskunder føler sig usikre over for deres pensionsforhold. F.eks. svarer 68 %, at de ikke er sikre på, om deres pensionsordning er sammensat, så den passer til deres behov, og 63 % følte sig ikke godt klædt på til dialogen, sidst de var i kontakt med deres pensionselskab. Undersøgelsen viser også, at 74 % er interesserede i at få en selvbetjeningsløsning, hvor de kan regne på forskellige sammensætninger af pensionsordningen – på egen hånd, og når det passer ind.

Det har Nordea Liv & Pension taget konsekvensen af, og selskabet lancerede i efteråret det vi ser som markedets mest avancerede og brugervenlige selvbetjeningsløsning ”Regn på dine tal”, et selvbetjeningsværktøj, der giver anbefalinger og mulighed for at simulere konkrete ændringer i kundens opsparing og forsikringer uden at gå på kompromis med kundernes ønske om tryghed og viden.

Det giver kunderne mulighed for at beskæftige sig med deres pension, når det passer ind i en travl hverdag, og såfremt kunden ønsker det, at gennemføre ønskede ændringer på nettet uden at skulle vente på rådgiverens næste besøg på arbejdspladsen.

Nærværende og relevant kommunikation

Mange danskere opfatter pension som svært forståeligt og uigennemsigtigt og noget der ligger langt ude i fremtiden. Det giver en helt særlig udfordring, når en ny pensionsordning skal kommunikeres til en firmakunde og virksomhedens medarbejdere, fordi medarbejderne ofte vil være uinteresserede eller usikre.

Nordea Liv & Pension har i 2013 haft succes med at udvikle innovative kommunikationsløsninger i samspil med selskabets firmakunder. Co-created kommunikationsløsninger, som skaber afgørende værdi for virksomheden, sætter nye standarder for kommunikation af pensionsordningen, der er et af de dyreste medarbejdergoder, og som skaber involvering, dialog og stillingstagen fra virksomhedens medarbejdere.

I 2013 har Nordea Liv & Pension ligeledes ændret selskabets pressestrategi for at øge synligheden i pressen og i højere grad være med til at sætte dagsordenen i medierne, f.eks. gennem debat- og artikeloplæg om problemstillinger knyttet til pension i relation til samfundet.

Sunde møder giver værdi

Siden 2010 har Nordea Liv & Pension spillet en afgørende rolle i forhold til sparring, videndeling og erfaringsudveksling om potentialet i og udvikling af sunde arbejdspladser i Danmark. Selskabet regnes i dag for en af de væsentligste aktører ikke bare i branchen – men i hele Danmark – når det kommer til *Corporate Health Responsibility*.

Her baserer Nordea Liv & Pension sig på egne erfaringer gennem fem år – en rejse, der tidligere har ført til, at selskabet har vundet Sundhedsprisen (2009), er blevet kåret som Danmarks sundeste arbejdsplads (2010) og pensionsbranchens bedste arbejdsplads (2011). I 2013 har selskabet arbejdet med at skabe en attraktiv arbejdsplads under den nye forretningsstrategi, og ambitionen er fortsat at arbejde systematisk og professionelt med sundhed

internt for at påvirke medarbejdernes tilfredshed, motivation, sygefravær og effektivitet – i sidste ende selskabets samlede performance, innovationskraft og sociale kapital, der påvirker såvel kundeoplevelser som finansielle resultater.

Nordea Liv & Pensions Corporate Health Manager indgår i dialog med og giver konkret sparring til selskabets kunder på virksomhedsniveau om sundhed på arbejdspladsen. Det kalder vi ”Sund forretning”. Og efterspørgslen efter selskabets viden, erfaringer og koncepter er fortsat stigende. I 2013 er det blevet til mere end 100 inspirations- og sparringsmøder med beslutningstagere, hvortil kommer oplæg og foredrag på virksomheder og konferencer om sunde arbejdspladser.

Nordea Liv & Pension er desuden en af parterne bag den nationale sundhedspris ”Danmarks Sundeste Virksomhed”, som selskabet uddeler sammen med Dansk Erhverv, Dansk Firmaidrætsforbund og SundhedsDoktor. I 2013 deltog i alt 120 virksomheder i konkurrencen, hvoraf fire af Nordea Liv & Pensions kunder endte på top 10.

Nordea Liv & Pension fortsætter partnerskabet på prisen i 2014. Her uddeler Nordea Liv & Pension desuden en særpris, Initiativprisen, for at sætte yderligere fokus på konkrete initiativer, der har effekt på virksomheders medarbejderkapital, effektivitet og performance.

Corporate Responsibility

Social Responsible Investments (SRI)

Nordea Liv & Pension sætter ligeledes fokus på åbenhed og gennemsigtighed omkring selskabets investeringer gennem en struktureret proces og retningslinjer for samfundsansvarlige investeringer (SRI). Der foretages screening af Nordea Liv & Pensions investeringsportefølje med henblik på at identificere og verificere, om der er selskaber, der overtræder de grundlæggende krav til samfundsmæssig ansvarlighed i overensstemmelse med

FN's Global Compact og internationale normer.

Såfremt et selskab ikke overholder FN's konventioner, der omfatter menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorruption, går Nordea Liv & Pension i dialog med det pågældende selskab med det formål at ændre selskabets adfærd. Hvor det ikke er muligt at opnå en adfærdændring gennem aktivt ejerskab, bliver aktierne i selskabet solgt. Læs mere på

www.nordealivogpension.dk/1071632.html

Corporate Social Responsibility (CSR)

Corporate Social Responsibility (CSR) er en del af det daglige arbejde i Nordea Liv & Pension. Det sker med udgangspunkt i de politikker for socialt ansvar, menneskerettigheder og klimapåvirkning, som gælder for hele Nordeakoncernen.

Læs mere på:

www.nordealivogpension.dk/1071632.html.

CSRrapporten for 2013 forventes at foreligge primo februar 2014.

Kønsmæssig sammensætning

Selskabet har i henhold til lov om finansiel virksomhed § 79a om den kønsmæssige sammensætning af bestyrelsen vedtaget følgende måltal; Det underrepræsenterede køn skal udgøre mindst 40 % af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer i selskabet. Måltallet skal opfyldes senest i forbindelse med den ordinære generalforsamling i år 2015, hvor det forventes opfyldt. Ligeledes har selskabet vedtaget en politik vedrørende den kønsmæssige sammensætning af øvrige ledelsesniveauer. I selskabet er der en ligelig fordeling mellem kønnene, og politikken er med til at sikre, at den ligelige fordeling sikres fremadrettet.

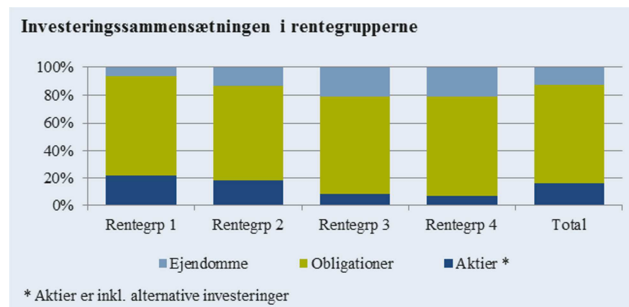
Regulativer m.v.

Kontribution i Nordea Liv & Pension

Pension med gennemsnitsrente er opdelt i fire rentegrupper, tre risikogrupper og to omkostningsgrupper. Kunderne er indplaceret i grupper ud fra fælles karakteristika.

Rentegrupper

De fire rentegrupper i Nordea Liv & Pension afspejler kundernes ydelsesgarantier. Rentegruppe 1 består af kunder med de laveste ydelsesgarantier og rentegruppe 4 består af kunder med de højeste ydelsesgarantier.

Kontorenten over tid bliver forskellig for de enkelte rentegrupper. Det skyldes, at de høje garantier kræver en mere konservativ investeringspolitik, der sikrer, at garantien overholdes men også begrænser muligheden for at opnå et merafkast. Et sådan merafkast er mere sandsynligt i rentegruppe 1, hvor der er flere risikoaktiver i porteføljen, som dermed forventes at give opsparerne et højere afkast over tid.

Nye kunder indplaceres i rentegruppe 1. Her udgør bonusgraden pr. ultimo 2013 4,6 %. Den samlede bonusgrad for Pension med gennemsnitsrente steg gennem året fra 3,7 % til 4,3 %.

Bonusgrader i rentegrupper

Rentegruppe	1	2	3	4	Total
Bonusgrad i procent	4,6	3,4	1,0	2,9	4,3

Såfremt der er underskud i rentegrupperne og det dermed ikke er muligt at indtægtsføre fuldt risiko-

tillæg, overføres det manglende beløb til skygge-konto.

Risikogrupper

De tre risikogrupper i Nordea Liv & Pension opdeles i:

- Private pensionsordninger
- Firmapensionsordninger
- Pensionister

Risikoresultat deles mellem kollektivt bonus-potentiale og Nordea Liv & Pensions egenkapital. Såfremt der ved tab ikke er tilstrækkeligt kollektivt bonuspotentiale dækkes tabet af egenkapitalen.

Omkostningsgrupper

Nordea Liv & Pension har inddelt kunderne i to omkostningsgrupper:

- Private pensionsordninger
- Firmapensionsordninger

Omkostningsresultat tilskrives Nordea Liv & Pensions egenkapital.

Kontorenten

Som en konsekvens af det fortsatte lave renteniveau, aftalen med Økonomi- og Erhvervsministeriet og gældskrisen i Europa, har Nordea Liv & Pension valgt at fastholde kontorenten i 2014 på 1,8 %.

Lovgivning

Pensionsbranchen er i disse år præget af megen ny lovgivning. Godkendelse af Skattereform 2013 har bl.a. medført, at mulighederne for at indbetale til kapitalpensioner er ophørt. I stedet er der åbnet for muligheden for indbetalinger af op til 27.600 kr. p.a. uden fradragsret til Aldersopsparring.

Lønsumsafgiften er øget til 11,3 % i 2013 og vil fortsat øges gradvist indtil den er fuldt implementeret i 2021 med en sats på 15,3 %.

Desuden er reform af førtidspensions- og fleksjob-ordningen trådt i kraft pr. 1. januar 2013. Sigtet er, at flest mulige skal i arbejde og forsørge sig selv. I

hovedtræk betyder aftalen, at fleksjob som udgangspunkt bliver midlertidige. Personer under 40 år kan således højst få tildelt et fleksjob fem år ad gangen. Desuden ændres løntilskuddet. Samtidig begrænses adgangen til førtidspension således, at personer under 40 år som udgangspunkt ikke skal tildeles førtidspension. I stedet indføres såkaldte individuelt tilpassede ressourceforløb af en varighed på 1-5 år (med mulighed for flere forløb). Personer over 40 år kan også blive tilbudt ressourceforløb. Vi tilpasser vores forsikringsbetingelser for nye kunder til de ændrede regler.

Regnskabsberetning

Hovedaktiviteter

Nordea Liv & Pension driver livs- og pensionsforsikringsvirksomhed og anden virksomhed, der er forenelig med lov om finansiel virksomhed.

Nordea Liv & Pension er 100 % ejet af Nordea Life Holding AB, Stockholm, og indgår på denne baggrund i Nordea Bank AB koncernen.

Usikkerhed om indregning og måling

Ved udarbejdelse af årsrapporten er der af ledelsen foretaget en række vurderinger og skøn vedrørende fremtidige forhold, der har indflydelse på værdierne af aktiverne og forpligtelserne. De områder, hvor skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på årsrapporten, er hensættelser til forsikringskontrakter samt værdiansættelse af derivater og unoterede alternative investeringer på illikvide markeder.

Dødelighedsanalyse

Da Nordea Liv & Pension har valgt at opgøre hensættelserne ved brug af den rentekurve, der blev indført i juni 2012, skal der årligt gennemføres en dødelighedsanalyse. Denne analyse er gennemført og havde kun en mindre økonomisk effekt.

Udvikling i økonomiske forhold

Årets resultat

Resultatet for 2013 blev et overskud efter skat på 629 mio.kr., hvilket svarer til det forventede. Resultatet for 2012 udgjorde 584 mio.kr.

Nordea Liv & Pension har gennem hele 2013 været i grønt lys i forhold til Finanstilsynets risiko-scenarie.

Overskudsdisponering

Bestyrelsen foreslår, at årets overskud på 629 mio.kr. udbetales som udbytte til ejerne.

Realiseret resultat

Årets realiserede resultat til fordeling efter lov om finansiel virksomhed udgjorde 2.596 mio.kr., som er fordelt med 544 mio.kr. til egenkapitalen og 2.052 mio.kr. til hensættelserne.

Skyggekonti udgør 423 mio.kr. pr. 31.12.2013.

Det forventes at der i fremtiden kan tilføres 50 % fra skyggekonti til egenkapitalen.

Selskabets overskudspolitik

Selskabets overskudspolitik er, i overensstemmelse med kontributionsbekendtgørelsen og vejledning om markedsdisciplin, anmeldt til Finanstilsynet. Årets resultat før skat består af investerings-afkastet af de til egenkapitalen allokerede aktiver, resultat af syge- og ulykkesforsikring, resultat af Liv III, resultat af Forenede Gruppeliv samt en risikoforrentning fra rentegrupperne tillagt en andel af risiko- og omkostningsresultatet.

Præmier

Bruttopræmieindtægten for gennemsnitsrente-produkter udgjorde i 2013 5.414 mio.kr., svarende til et fald på 42 % i forhold til 2012.

Bruttopræmieindtægten for markedsrenteprodukter for 2013 udgjorde 6.778 mio.kr. svarende til en stigning på 49 % i forhold til 2012.

Bruttopræmieindtægten for indskudsbaseret forsikringsprodukt uden ret til bonus tegnet gennem Nordea Bank Polen udgjorde i 2013 481 mio.kr. mod 2,9 mia.kr. i 2012. Produktet har været under afvikling i 2013.

De samlede bruttopræmieindtægter for 2013 udgjorde 12.193 mio.kr. svarende til et fald på 12,7 % i forhold til 2012. Dette fald skyldes alene, at salget af indskudsbaseret forsikringsprodukt i Polen er ophørt i 2013.

Der har været positiv vækst i de løbende præmier på 5,1 %, mens indskud er faldet med 32,5 %. Hvis der ses bort fra Polen er indskud steget med 7,8 %.

Forsikringsydelser

Udbetalte forsikringsydelser for 2013 udgjorde brutto 15.026 mio.kr. svarende til en stigning på 15 % i forhold til 2012. Forsikringsydelserne vedrørende Polen udgjorde alene godt 2.449 mia.kr. Hvis der ses bort fra disse ydelser, har der været en stigning på 17,1 % i forhold til 2012.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger

Omkostningsprocent af præmier udgør 5,5 % mod 4,9 % i 2012. Dette kan forklares med fald i præmierne grundet ophør af salg af indskudsbaseret produkt i Polen i 2013.

Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring

Forsikringsteknisk resultat for 2013 blev 687 mio.kr. efter overførsel af 236 mio.kr. til kollektivt bonuspotentiale. For 2012 blev det forsikringstekniske resultat 662 mio.kr. efter overførsel af 1.517 mio.kr. til kollektivt bonuspotentiale.

Syge- og ulykkesforsikring

Erstatningsprocenten er faldet til 66 % i 2013 mod 81 % i 2012. Afløbsresultat er steget til 11 mio.kr. fra 4 mio.kr. i 2012.

Omkostningsprocenten udgør 9 % i 2013 mod 15 % i 2012.

Investeringsvirksomhed

Nordea Liv & Pensions investeringsaktiver er opdelt i porteføljer knyttet til det traditionelle gennemsnitsrenteprodukt, markedsrente-produkterne (herunder Vækstpension og Link Pension) samt syge- og ulykkesforsikring og egenkapital.

Investeringsafkastet før pensionsafkastskat for samtlige porteføljer under ét blev på 3.972 mia.kr. i 2013 svarende til 2,8 %.

Fornyet styrke på de finansielle markeder

De finansielle markeder viste fornyet styrke i 2013. Aktiemarkederne steg således kraftigt, og andre risikoaktiver fulgte med op. Imidlertid steg også renterne og særligt de længere renter, hvilket indebærer kursfald og negative afkast for de fleste rentebærende aktiver, herunder obligationer. Rente-stigningerne skyldtes udsigterne til en kommende gradvis stramning af den meget lempelige pengepolitik i USA.

Udviklingen på de finansielle markeder afspejlede også en forbedring af den realøkonomiske situation på begge sider af Atlanten. I Europa blev væksten igen positiv, men dog fortsat beskedent, mens den økonomiske aktivitet i USA viste noget klarere tegn på en vedvarende opgang.

Pension med gennemsnitsrente

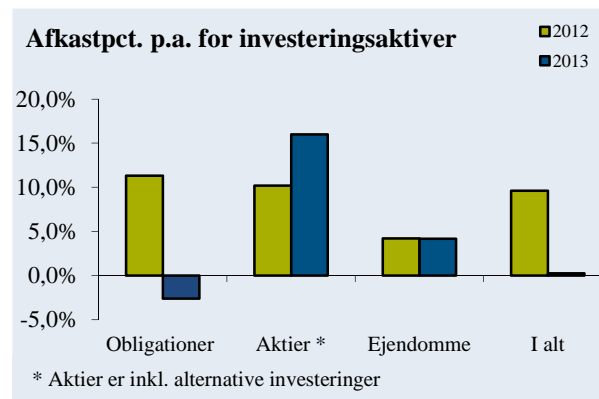
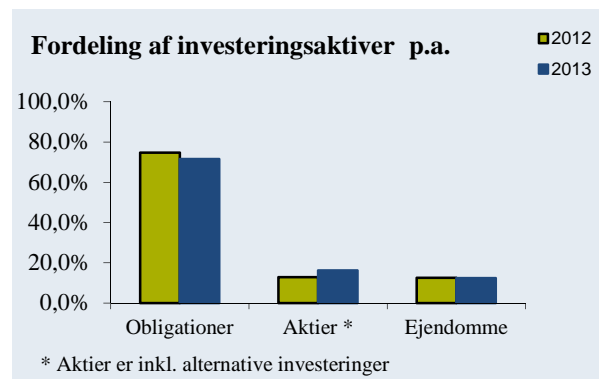
Investeringsaktivernes sammensætning ultimo 2013 og afkastene for disse i 2013 er vist i figurene nedenfor. Det fremgår, at obligationer med 72 % udgjorde langt den største andel af investeringsaktiverne. Dermed var afkastet på -2,6 % for obligationsporteføljen inkl. rentederivater meget væsentligt for, at det samlede afkast i Pension med gennemsnitsrente blev på beskedne 0,3 %.

Noterede aktier, unoterede aktier samt andre alternative investeringer udgjorde tilsammen 16 % af porteføljen, hvilket var en mindre stigning i

forhold til 2012. Afkastet for denne klasse af investeringsaktiver under ét blev 15,9 %.

Der var en beskedent stigning i ejendommens andel af porteføljen til 12 %. Afkastet for ejendomsporteføljen blev 4,2 %. Værdien af denne portefølje er påvirket af dens sammensætning og udlejningsmulighederne. Den gennemsnitlige udlejningsprocent, beregnet på grundlag af antal kvadratmetre, udgjorde ved årets udgang 89 % mod 90 % et år tidligere.

Valutakursreguleringer har kun i meget beskedent omfang påvirket afkastene, da porteføljerne i det store hele har været afdækkede.

For at sikre kundernes langsigtede afkast foretager Nordea Liv & Pension til stadighed på baggrund af forventningerne til de finansielle markeder tilpasninger af porteføljen og særligt af de mere risikofyldte aktiver.

Pension med gennemsnitsrente er opdelt i fire rentegrupper, der har en noget forskellig aktiv-

sammensætning, hvilket primært skyldes et forskelligt behov for afdækning af renterisikoen. De høje rentegrupper har det største behov og derfor den største andel af obligationer og andre rentebærende aktiver, der i 2013 opnåede negative afkast, hvilket disse rentegrupper derfor også gjorde. Rentegruppe 1 fik positivt afkast, da afkastet på gruppens aktier (inkl. alternative investeringer) kunne mere end kompensere for det negative afkast på gruppens rentebærende aktiver.

Afkast for Pension med gennemsnitsrente, 2013, procent				
Rentegruppe	1	2	3	4
Afkast i procent	1,7	-0,7	-1,7	-1,2

Markedsrenteprodukterne generelt

Opsparingen i markedsrenteprodukterne bliver forrentet på basis af afkastet af de investeringer og fonde, som den enkelte kunde vælger. Hvis kunden vælger en af de sammensatte fonde, sker forrentningen på basis af afkastet fra porteføljer, som sammensættes af Nordea Liv & Pension.

Vækstpension og Index

Vækstpension er et såkaldt livscyklusprodukt, der tilbydes med tre risikoprofiler (lav, mellem og høj) og en profil med garanti. Investeringsstrategien blev i begyndelsen af 2013 justeret, hvilket medvirkede til årets gode afkast. Kunder med mellem risiko og mere end 15 år til pension fik således et afkast på hele 15,7 %. Vækstpensions klarede sig også godt relativt set, da afkastet lå i toppen af markedet blandt firmapensionsselskaber i 2013. Generelt blev det højeste afkast opnået af kunder med mange år til pension og/eller en høj risiko. Tilsvarende forskelle i afkastet opnåede kunderne i det indeksforvaltede livscyklusprodukt, Index.

Afkast for vækstpension mellemrisiko, 2013, i procent			
År til pension	5 år	10 år	>15 år
Vækstpension	11,0	14,8	15,7
Index	8,5	12,1	13,0

Link Pension

Kunderne kan – ud over individuelt valg af investeringssammensætning – vælge mellem i alt ti sammensatte fonde med forskellige risikoprofiler og forvaltningsformer, som sammensættes af Nordea Liv & Pension. I modsætning til livscyklusprodukterne er det i Link Pension overladt til kunden selv at foretage ønskede ændringer af risikoniveauet. De enkelte fonde i Link Pensions fondsudbud er beskrevet på:

<http://www.nordealivogpension.dk/Investering/Fonde+og+afkast/Link+Pension/988142.html>

Både Link Pension Aktiv og Link Pension Index tilbyder fire risikoprofiler (lav, mellem, høj og aktier). Herudover tilbyder Link Pension Aktiv to profiler med garanti. Afkastene i 2013, for de otte ugaranterede fonde, fremgår af tabellen nedenfor.

Afkast for Link Pension Aktiv og Link Pension Index, 2013, procent				
Risikoprofil	Lav	Mellem	Høj	Aktier
Link Pension Aktiv	5,4	10,4	15,7	21,2
Link Pension Index	4,3	9,2	14,3	19,5

Investeringspolitikken og dens mål

Nordea Liv & Pensions investeringspolitik har den målsætning at sikre størst muligt afkast på lang sigt under hensyntagen til risiko, skat og lovgivning m.m. samt, at der investeres på etisk forsvarlig vis.

Risikospredning på forskellige investeringsaktiver tillægges afgørende betydning for det samlede afkast og for risikoen på lang sigt. Risici kontrolleres nøje under hensyntagen til pensionsforpligtelserne og de frie reserver.

Fra markedsafkast til kontorente

Fra markedsafkast til kontorente Pct.	2013	2012
Årets investeringsafkast (kundemidler), brutto	0,5	9,8
Omkostninger i fm. investeringsvirksomhed ¹⁾	-0,2	-0,2
Årets investeringsafkast (kundemidler)	0,3	9,7
Ændring i værdi af forsikringsforpligtelser	2,7	-4,0
	3,0	5,7
Overførsel til/fra kollektivt bonuspotentiale	-0,2	-1,4
Risikoforrentning for året	-0,7	-0,7
Risikoforrentning overført fra skyggekonto	0,1	-0,1
Omkostnings- og risikoresultat	-0,1	-0,2
Regulering pga. forskel i nævner ²⁾	-0,3	-1,6
Kontorente (før skat)	1,8	1,8

¹⁾ Omfatter omkostninger forbundet med forvaltningen af kundernes andel af investeringsaktiverne, samt kurtage, provisioner og øvrige transaktionsomkostninger.
Investeringsomkostningerne vedrører kun kundemidlernes andel af investeringsaktiverne.

²⁾ Reguleringen opstår, fordi kontorenten er opgjort i % af kundernes opsparing, mens årets investeringsafkast mv. er opgjort på grundlag af markedsværdien af nettoaktiverne.

Parametrene i oversigten ovenfor indgår i opgørelsen af selskabets bonusreserve. Oversigten viser, at investeringsafkastet og ændringen i værdien af forsikringsforpligtelserne som følge af en ændring i renteniveauet har størst betydning for opgørelse af bonusreserven.

Begivenheder efter balancedagen

Fra balancedagen og frem til underskrivelsen af årsrapporten er der ikke indtrådt forhold af væsentlig betydning, som forrykker vurderingen af selskabets finansielle stilling.

Fremtiden

Det forventes, at resultatet efter skat for 2014 er på et lavere niveau end resultatet efter skat for 2013. Med det nuværende lave renteniveau forventes det ikke, at der kan tages risikoforrentning i rentegrupperne med høje ydelsesgarantier i 2014.

Risikostyring

Risk Management har igen i 2013 været et område i fokus og understreger områdets stigende betydning for finansielle virksomheder, herunder

livsforsikringsselskaber. Virksomheder som monitorerer risiciene helhedsorienteret vil bedre være i stand til at udnytte frihedsgraderne og skabe værdi til glæde for kunder og ejer. I Nordea Liv & Pension har vi lagt en strategi for, hvordan risk management udvikles med en stigende risiko-bevidsthed til følge.

Forretningsmodellen er omdrejningspunktet for selskabets drift, og siger noget om, hvordan selskabet drives og tjener penge, og vil til stadighed blive tilpasset interne og eksterne forhold. Selskabet har lagt en strategi for, hvordan forretningen optimeres, og samtidig sikrer, at målene indfries og værdi skabes for kunder og ejer. Kapitalplanlægningen justeres i takt med udviklingen på de finansielle markeder og det øvrige risikoforbrug, og medvirker til at sikre, at selskabet opfylder kapitalkravet.

En proaktiv risikostyring er centralt i Nordea Liv & Pensions risikostyringssystem. Risici identificeres, vurderes og monitoreres på løbende basis. Der er i 2013 arbejdet videre i forhold til risikomonitoreringen, og i 2014 vil overvågningen intensiveres yderligere med fokus på inddragelse af flere risici og følsomhedsanalyser samt andre kvantitative risikomål.

De væsentligste risici

I Nordea Liv & Pension kategoriseres de væsentligste risici i en række hovedkategorier:

- Finansielle risici
- Forsikringsmæssige risici
- Operationelle risici
- Forretningsmæssige risici

Disse kan igen opdeles i en række underkategorier.

De finansielle og forsikringsmæssige risici monitoreres og styres løbende, mens de operationelle- og forretningsmæssige risici monitoreres med en mindre hyppig frekvens. Nedenfor gennemgås de væsentligste risici, og

hvordan de håndteres.

Finansielle risici

De finansielle risici omfatter markedsrisici, kreditrisici og likviditetsrisici, som igen kan splittes op i en række underkategorier. Markedsrisici opdeles i renterisici, aktierisici, ejendomsrisici, spreadrisici, valutarisici og koncentrationsrisici. Den væsentligste risiko er renterisikoen. Når markedsparametrene er lavere end tegningsgrundlagsparametrene, som for eksempel hvis Finanstilsynets diskonteringsrentekurve, som livsforsikringshensættelserne opgøres til markedsværdi efter, er lavere end grundlagsrenten, stiger hensættelserne. Renterisikoen afdækkes ved hjælp af en kombination af obligationer og afledte finansielle instrumenter for at beskytte de kollektive og individuelle buffere. Afdækninger tilpasses løbende i takt med renteutviklingen.

Aftalen om diskonteringskurven, som udløb ultimo 2013, er forlænget til 1. januar 2016, hvor Solvens II træder i kraft. Behovet for sikring imod generelle markedsudsving på aktiemarkederne overvejes løbende. Til dette formål anvendes futures og optioner. Valutakursrisikoen i hovedvalutaerne afdækkes løbende ud fra en currency overlay-politik.

Vedrørende investeringer i kreditinstrumenter har bestyrelsen fastsat grænser for den samlede eksponering inkl. kreditderivater, samt for omfanget af de samlede engagementer med enkelte modparter. Disse grænser er fastlagt med henblik på at begrænse risikoen for, at modparten ikke er i stand til at opfylde sine forpligtelser. I tillæg er indgået collateral-aftaler. Risiciene overvåges i selskabets solvensmodel.

Styringen af markedsrisikoen udmøntes i virksomhedens Investerings- og ALM-politik. Bestyrelsen har udstukket en række bemyndigelser til direktionen, som er specificeret i retningslinjerne. I politik- og retningslinjer er der fastlagt lines og limits, benchmarks samt strategisk aktiv-

allokering og herunder udsvingsbånd. Formålet med ALM-politikken er at styre samspillet mellem aktiver og passiver og herigennem søge at begrænse tabsrisici forbundet med rente- og aktiekursændringer samt udsving i de øvrige investeringsaktiver under hensyntagen til solvens/buffere, optimering af afkast og regulatoriske krav.

Bestyrelsens rammer fastlægger den acceptable markedsrisiko. Inden for disse rammer fastlægger Investeringsafdelingen en optimal aktivallokering. Bestyrelsen har endvidere fastlagt et strategisk renteafdækningsbenchmark, som renteafdækningen styres i forhold til. Renteafdækningsbenchmarks er revurderet i 2013 som led i en større ALM-analyse.

I Nordea Liv & Pension rapporteres om udnyttelsen af rammerne i en markedsrisikorapport. Rapporten tilgår såvel den danske ledelse som gruppeledelsen. I 2014 vil der blive arbejdet videre på denne rapportering, således at alle markedsrisici er udførligt repræsenteret og dækket i form af følsomhedsanalyser og kvantitative risikomål.

Forsikringsmæssige risici

De forsikringsmæssige risici omfatter risiciene vedrørende levetid, dødelighed, invaliditet, forsikringsoptionsrisici, omkostninger, genoptagelsesrisici samt katastroferisici. Den væsentligste risiko er levetidsrisikoen.

Nordea Liv & Pension følger løbende udviklingen i samfundet for at sikre, at det gældende tegningsgrundlag er betryggende. Der hensættes i henhold til Finanstilsynets levetidsbenchmark, hvilket reducerer risikoen for systematiske risici.

Bestyrelsen har truffet beslutning om, at der i beregningen af levetidsstødet i solvenskravs-beregningen fra 2014 benyttes en partiel intern model. Der benyttes en model, som baserer sig på, at dødelighedsintensiteterne reduceres med en procentandel, som beregnes ud fra risikostød for

henholdsvis den nuværende dødelighed og trenden (den systematiske risiko) samt et særligt risikostød for realisationsrisikoen (den ikke-systematiske risiko). Realisationsrisikoen er selskabsspecifik og afhænger af det forventede antal dødsfald i selskabet.

Med hensyn til invaliditetsrisikoen er der fokus på aktiv skadesbehandling, hvilket er med til at reducere den tid, der går, indtil den skadeslidte er tilbage på arbejdsmarkedet.

Der arbejdes løbende på effektiviseringer, som forbedrer omkostningsresultatet. Det sker bl.a. ved omkostningsstyring samt løbende opfølgning på det faktiske omkostningsforbrug.

Nordea Liv & Pension har en acceptpolitik for påtagelse af forsikringsrisici. Det er selskabets overordnede mål at skabe en sund og solid forsikringsforretning. Et vigtigt element er i denne forbindelse en vurdering af risikoprofilen. I risikobetragtningerne indgår en stillingstagen til produktprogrammer og produkter, forsikringsbetingelser, reassurance, store risici m.v. Hertil kommer i forbindelse med tegningen, en subjektiv vurdering af den enkelte kundes risikoforhold. Generelt gælder, at den risiko der forsikres, skal være af normal karakter for det pågældende forsikringsområde.

Selskabets politik for genforsikringsaftaler sikrer, at selskabet har en øvre begrænsning af risikoen på maks. 10 mio.kr. pr. forsikringsbegivenhed. For at reducere katastroferisiciene indgår tillige en katastrofedækning i Nordea Liv & Pensions genforsikringsprogram.

Operationelle risici

Operationelle risici er risikoen for økonomiske tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder inklusiv juridiske risici.

Ansvarsfordelingen mellem bestyrelsen og direktionen er fastlagt i forretningsordenen. Bestyrelsen har udfærdiget skriftlige retningslinjer for virksomhedens væsentligste aktivitetsområder, hvor arbejdsfordelingen mellem bestyrelse og direktion er fastlagt. Direktionen har ansvaret for kontrolmiljøet og sikrer overholdelse af de af bestyrelsen vedtagne retningslinjer ved udfærdigelse af forretningsgange samt instrukser.

Nordea Liv & Pension har en compliancefunktion, der skal støtte op og assistere direktionen i at sikre, at der er et effektivt kontrolmiljø vedrørende operationelle- og compliance-mæssige risici. En gang årligt foretages der en identifikation af selskabets væsentligste operationelle og compliance-mæssige risici.

Identifikationen, der kaldes en Risk Self Assessment, har i år været foretaget med deltagelse af selskabets CRO (Chief Risk Officer) og RCO (Operational Risk and Compliance Officer), hvilket medvirker til at sikre et mere konsistent og helhedsorienteret risikobillede. Med baggrund i de identificerede risici er udarbejdet handlingsplaner for de væsentligste risici ligesom der i 2014 vil blive arbejdet videre med opstilling af deciderede KRI'er (Key Risk Indicators) som led i en overvågning af risiciene.

Som led i denne identifikation gennemføres endvidere en intern kontrol vurdering med det formål at tilskynde forretningen til at identificere de områder, der skal sættes fokus på i styringen af de operationelle risici samt at foretage en evaluering af kontrolmiljøet.

Forud for opstart af forandringsprojekter, forbedringsprojekter samt projekter vedrørende indkøb eller udvikling af nye produkter og/eller løsninger foretages en Quality and Risk Analysis (QRA), som har til formål at afdække og håndtere de risici, som selskabet måtte blive mødt af som følge af den pågældende forandring/udvikling.

Forretningsmæssige risici

Forretningsmæssige risici, herunder de strategiske risici, dækker over risici i relation til den forretningsmæssige usikkerhed som følge af markedsudvikling, kundefærd, teknologisk udvikling såvel som de økonomiske konsekvenser af omdømmemæssige forhold.

Blandt de forretningsmæssige risici indgår de øvrige risici i relation til selskabets forretningsmodel, såsom risici knyttet til selskabets forretningsprofil og situation, vækst/indtjening, risikokoncentration, konjunkturfølsomhed, omdømmerisici samt eksterne risici. Disse risici styres som udgangspunkt kvalitativt.

Selskabet foretager løbende en vurdering af disse risici, og foretager om nødvendigt en justering af strategien med henblik på at prioritere og justere de offensive og defensive strategiske tiltag.

Individuelt solvensbehov

Finanstilsynet meldte i november 2012 ud, at der vil blive gennemført ændringer i beregningen af det individuelle solvensbehov (ISB) på baggrund af de kontinuerlige udsættelser af Solvens II-reglerne og selskabernes forskelligartede metoder til beregning af ISB. Nye standardiserede solvensregler er ét af de lancerede initiativer i relation til at sikre ensartet beskyttelse af forsikringstagerne.

Ændringerne gennemføres ved at implementere beregningsmodellen kendt fra Solvens II (og QIS5) i de danske selskabers individuelle solvensbehov. Dog indeholder beregningen opdaterede risikostød samt visse forsimplinger af beregnings-tunge moduler, som branchen har været med til at få indarbejdet.

Finanstilsynet har hen over sommeren og efteråret haft en ny bekendtgørelse om solvens- og driftsplaner i høring. Der kommer en overgangsløsning for 2014, hvilket betyder, at der i 2014 kommer til at være en forskel på balancen i solvens- og regnskabsmæssig sammenhæng.

Baggrunden for overgangsløsningen er, at en fuld implementering (nye regnskabsregler, indberetningskrav m.v.) pr. 1. januar 2014 ikke er vurderet realistisk. Der er ifølge Finanstilsynet tale om en 'balanceret løsning', hvor livsforsikringselskaber som et minimum skal beregne deres hensættelser efter den såkaldte GY*-metode. Denne model er kendt fra QIS5, og giver bedre mulighed for at dække tab med kundebuffer end under de gældende regnskabs- og solvensregler.

Nordea Liv & Pension har anvendt QIS5-metoden til beregning af ISB siden 2010, dog med nogle afvigelser.

Bestyrelsen har besluttet, at det individuelle solvensbehov opgøres efter standardmodellen med anvendelse af en partiel intern model, for så vidt angår levetidsstødet. Metoden til beregning af solvensbehovet baserer sig på, at der i første omgang gennemføres en beregning af de underliggende risici i de enkelte hovedmoduler. Risiciene beregnes pr. produkt og på kontributionsgruppeniveau.

Når risikoen på hovedmodul beregnes, tages der højde for korrelation de enkelte undermoduler imellem, ud fra den betragtning, at flere af risiciene har et afhængighedsforhold. Efter risikoen på de enkelte hovedmoduler er beregnet, tages der højde for korrelation de enkelte hovedmoduler imellem, igen ud fra den betragtning, at det er samspil mellem de enkelte risici.

Summen af risiciene på hovedmodulniveau udgør basissolvensbehovet, hvor der ikke er taget højde for effekten af eventuelle tabsdækkende buffere.

Inden der tages højde for effekten af eventuelle tabsdækkende buffere beregnes et risikotillæg. Risikotillægget er den samlede kapitalomkostning, en tredjepart vil blive belastet med, hvis tredjeparten overtog forsikringsforpligtelserne. Risikotillægget indeholder alle ikke-afdækningsbare

risici – dvs. forsikringsrisici, modpartsrisici og operationelle risici. Når risikotillægget er beregnet, reduceres de tabsdækkende buffere, der kan anvendes til dækning af basis-solvensbehovet, med størrelsen af risikotillægget.

Dernæst kan selve solvensbehovet beregnes som basissolvensbehovet tillagt den operationelle risiko og fratrukket den resterende andel af de tabsdækkende buffere korrigeret for det beregnede risikotillæg.

Det risikotillæg, som ikke kan dækkes af de individuelle og kollektive bonuspotentialer, fratrækkes i den solvensmæssige basiskapital.

Indberetning af det individuelle solvensbehov rapporteres kvartalsvist til Finanstilsynet samt godkendes af bestyrelsen.

Det individuelle solvensbehov med de hidtidige regler udgjorde 4.122 mio.kr. pr. 31.12.2013 mod 4.396 mio.kr. pr. 31.12.2012. Solvens I-kravet er fortsat det største af solvenskravene – både med de hidtidige og de nye solvensregler.

Solvens II

Der blev på trialogmødet den 13. november 2013 indgået en politisk aftale mellem Europa-parlamentet, Rådet og Kommissionen om det såkaldte Omnibus II-direktiv, der indebærer, at Solvens II træder i kraft den 1. januar 2016. Den politiske aftale skal formelt til afstemning i Europaparlamentet i februar 2014, men det betragtes som en formssag med de kompromiser, aftalen nu indeholder.

Aftalen om Omnibus II betyder, at de overordnede rammer for de kommende solvensregler på EU-plan ligger fast. Men de mere detaljerede regler skal udmøntes i dels en forordning (de såkaldte niveau 2-regler, som udarbejdes af EU-Kommissionen), dels en lang række retsakter fra det fælleseuropæiske finanstilsyn EIOPA. En stor del af den kommende udfyldende regulering har

allerede været bragt i høring af EIOPA, men der udestår alligevel et stort arbejde med at få den samlede regulering på plads inden for to år.

Den politiske enighed er opnået efter, at der bl.a. er gennemført flere tilføjelser til Omnibus II, som skal imødekomme udfordringer for lange garantier i livsforsikring, herunder en længere implementeringsperiode. Hvilke konsekvenser det har for implementering i Danmark, er endnu ikke klart.

Søjle I

Søjle I vedrører opgørelse af kapitalkravet. Der er i Nordea Life Group-regi indkøbt et system fra IBM/Algorithmics (AFM) til beregning af solvenskravet under Solvens II (Solvency Capital Requirement – SCR). Implementeringen af modellen er godt undervejs. I modellen beregnes de traditionelle produkter ud fra cash flows, mens markedsrenteprodukterne modelleres fra grunddata.

Med de nye solvensregler vil de danske selskaber allerede fra 2014 være underlagt solvensregler, der i vid udstrækning minder om de tilsvarende under Solvens II.

Søjle II

Søjle II vedrører tilsynspligten. Der er i de seneste år arbejdet med den fremadrettede governance, og indretningen af de forskellige funktioner. Et af de centrale elementer i Søjle II er implementeringen af risikostyringssystemet, som skal danne udgangspunkt for selskabets egen solvens- og risikovurdering (ORSA - Own Risk and Solvency Assessment). Selskabet har i 2013 udarbejdet to ORSA-rapporteringer, som bestyrelsen har behandlet. Rapporteringerne vil løbende blive tilpasset, så de opfylder kravene i Solvens II og de i efteråret 2013 udstedte EIOPA Guidelines, der forventes at få konsekvens allerede fra 2014.

Søjle III

Søjle III vedrører oplysningspligten til både myndigheder og kunder. En del af arbejdet i Søjle III vedrører data management. Der er igennem de seneste år brugt mange ressourcer på at opbygge en central dataopsamling i Nordea Life Group, som forventes at lette indberetnings- og rapporteringsopgaven. I forbindelse med de nye solvensregler, vil selskabet skulle indrapportere udvalgte dele af de kommende QRT'er (Quantitative Reporting Templates).

Overvågning

I Nordea Liv & Pension følges solvens- og kapital situationen samt P/L-risiko og de finansielle buffere ugentligt i en risikorapport, som yderligere indeholder stressede scenarier af opgørelserne. Rapporten tilgår såvel den danske som den nordiske ledelse. Desuden får den danske ledelse to gange ugentligt en opgørelse af ALM-situationen, som også danner grundlag for justering af investeringsstrategien ud fra rentefølsomheder og lignende.

Selskabsledelse mv.

Bestyrelsen

Den 27. marts 2013 er Ida Sofie Jensen udtrådt af bestyrelsen. Samme dato er Anders Hjulmand indtrådt i bestyrelsen. Den 31. oktober 2013 er medarbejderrepræsentant Connie Morbitzer Borgen afløst af Anne Marie Nielsen.

Direktionen

Den 9. oktober 2013 fratrådte direktør Peter Hermann. Direktionen består herefter af administrerende direktør Steen Michael Erichsen.

Bestyrelsens rolle

Bestyrelsen skal sørge for en forsvarlig organisering af virksomheden, og i den forbindelse påse, at dette er håndteret betryggende.

Til sikring heraf har bestyrelsen udstedt en række politikker og retningslinjer, samt instrukser til direktionen om hvilke dispositioner, direktionen kan træffe uden godkendelse fra bestyrelsen.

Ledelsens rolle

Direktionen varetager den daglige ledelse af virksomheden. Direktionen rapporterer løbende til bestyrelsen om den daglige udmøntning af bestyrelsens politikker og retningslinjer og sikrer, at bestyrelsen er informeret om væsentlige forhold i virksomheden af betydning for bestyrelsens kontrol med overholdelsen af lovgivning samt interne politikker og retningslinjer.

Revisionsudvalg

Nedsættelse af revisionsudvalg

Bestyrelsen for Nordea Liv & Pension har nedsat et revisionsudvalg i henhold til bekendtgørelse om etablering af revisionsudvalg i finansielle virksomheder.

Ifølge bekendtgørelsen skal mindst et af medlemmerne i revisionsudvalget være uafhængig af virksomheden og have kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision.

Medlemmer af udvalget

Revisionsudvalget består af Bent Tjørnemark (formand) og Peter Thomsen. Bestyrelsen har udpeget Bent Tjørnemark som det uafhængige medlem med kvalifikationer inden for regnskab og revision. Medlemmerne af revisionsudvalget er udpeget for ét år ad gangen.

Antal møder der er afholdt i året

Der har været afholdt fem møder i 2013.

Hovedtræk for kommissoriet

Revisionsudvalgets ansvarsområder er fastlagt i et kommissorium, der er godkendt af bestyrelsen. Revisionsudvalgets primære rolle er at assistere bestyrelsen med at opfylde dennes ansvar for at sikre en uafhængig og objektiv overvågning af Nordea Liv & Pensions regnskabsaflæggelsesproces og den lovpligtige revision af årsregnskabet.

Herudover skal revisionsudvalget overvåge effektiviteten af de interne kontrolsystemer og risikostyringssystemer og i den forbindelse overvåge den interne revisions effektivitet samt de eksterne revisorers upartiskhed og uafhængighed.

Øvrige forhold

Administration

It-drift, dele af porteføljeforvaltningen, ejendomsadministration, personaleadministration, intern revision samt indkøb er outsourcet inden for Nordea koncernen. Nordea Liv & Pension varetager administrationen for moderselskabet Nordea Life Holding AB.

Lønpolitik

Nordea Liv & Pension har udarbejdet en lønpolitik, læs mere herom på:

www.nordea.com/70482.html

Selskabsoplysninger og ledelseshverv

Bestyrelse

CEO Snorre Storset, formand

Advokat Anders Hjulmand

Bankdirektør Anders Jensen

Direktør Hans Henrik Klestrup

Direktør Jens Iwer Petersen

Bent Tjørnemark, Statsautoriseret revisor med deponeret beskikkelse

Medarbejdervalgte:

Kunderådgiver Anne Marie Nielsen

Juridisk konsulent Katrine Rose

Områdechef Peter Thomsen

Direktion

Steen Michael Erichsen, Adm. direktør

Ansvarshavende aktuar

Jens Lind

Revision

KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Adresse

Nordea Liv & Pension, livsforsikringselskab A/S

Klausdalsbrovej 615

2750 Ballerup

Telefon 43 33 99 99

Telefax 43 33 98 98

www.nordealivogpension.dk

Ledelseshverv

Bestyrelsen har godkendt følgende ledelseshverv for personer ansat af bestyrelsen:

Direktion:

Steen Michael Erichsen

<u>Hverv</u>	<u>Selskab</u>
Bestyrelsesnæstformand	Forsikringsakademiet
Bestyrelsesmedlem	Nordea Ejendomsinvestering A/S
Bestyrelsesmedlem	Svend Aage Sørensen A/S
Bestyrelsesmedlem	Forsikring & Pension, brancheorganisation
Indehaver	Hobbyvirksomhed – skovdrift i Sverige

Ansvarshavende aktuar:

Jens Lind

<u>Hverv</u>	<u>Selskab</u>
Bestyrelsesmedlem	Administrationsaktieselskabet Forenede Gruppeliv
Bestyrelsesmedlem	Foreningen Pensionsinfo
Bestyrelsesmedlem, Ansvarshavende aktuar	Nordea Life & Pensions Limited, Isle of Man
Ansvarshavende aktuar	Nordea Life & Pensions S.A., Luxembourg

Intern revision:

Frank Sundgaard Nielsen

<u>Hverv</u>	<u>Selskab</u>
Intern revisor/revisionschef	Nordea, inden for Wealth Management

Bestyrelsens ledelseshverv i andre erhvervsvirksomheder:

Snorre Storset, formand

<u>Hverv</u>	<u>Selskab</u>
Adm. direktør	Nordea Life Holding AB
Bestyrelsesformand	AS, Nordea Latvija atklatais pensiju fonds
Bestyrelsesformand	IPAS Nordea Pensions Latvia
Bestyrelsesformand	Livforsikringsselskapet Nordea Liv Norge AS
Bestyrelsesformand	Nordea Ejendomsinvestering A/S
Bestyrelsesmedlem	Nordea Fondbolag Finland Ab
Bestyrelsesmedlem	Nordea Investment Funds S.A. Luxembourg
Bestyrelsesformand	Nordea Life Assurance Finland Ltd.
Bestyrelsesformand	Nordea Life Assurance Sweden AB
Bestyrelsesformand	Nordea Liv Holding Norge AS
Bestyrelsesformand	Nordea Pensions Estonia AS

Anders Jensen

<u>Hverv</u>	<u>Selskab</u>
Direktør	Nordea Bank Danmark A/S
Bestyrelsesformand	Nordea Kredit Realkreditaktieselskab
Bestyrelsesnæstformand	Finanssektorens Arbejdsgiverforening
Bestyrelsesnæstformand	Fionia Asset Company A/S
Bestyrelsesmedlem	Copenhagen Business Academy
Bestyrelsesmedlem	DSEB (FUHU)
Bestyrelsesmedlem	Finansrådet
Bestyrelsesmedlem	LR Kredit A/S
Bestyrelsesmedlem	Niels Brock Advisory Board (MBA)
Bestyrelsesmedlem	VFSA
Suppleant	Nets Danmark A/S

Hans Henrik Klestrup

<u>Hverv</u>	<u>Selskab</u>
Bestyrelsesmedlem	Inger og Asker Larsens Fond
Bestyrelsesmedlem	Nordea Ejendomsinvestering A/S

Jens Iwer Petersen

<u>Hverv</u>	<u>Selskab</u>
Direktør	JIP Finans ApS
Direktør	JIP Invest ApS
Bestyrelsesformand	FDE Fonden
Næstformand	H.P. Therkelsen A/S
Næstformand	Tryghedsgruppen smba
Repræsentantskabsmedlem	Sydbank

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten.

Årsrapporten er aflagt efter lov om finansiel virksomhed.

Årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2013.

Ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i virksomhedens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som virksomheden kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 4. februar 2014

Direktion

Steen Michael Erichsen

/Gitte Minet Aggerholm

Bestyrelse

Snorre Storset
formand

Anders Hjulmand

Anders Jensen

Hans Henrik Klestrup

Jens Iwer Petersen

Bent Tjørnemark

Anne Marie Nielsen

Katrine Rose

Peter Thomsen

Årsrapporten for 2013 godkendtes på den ordinære generalforsamling, afholdt den 24. april 2014.

Dirigent:

Den uafhængige revisors erklæringer

Til kapitalejerne i Nordea Liv & Pension, livsforsikringselskab A/S

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Nordea Liv & Pension, livsforsikringselskab A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013. Årsregnskabet omfatter resultatopgørelse, anden totalindkomst, balance, egenkapitalopgørelse og noter. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for selskabets udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiel virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

København, den 4. februar 2014

KPMG

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Jesper Dan Jespersen

statsaut. revisor

Resultatopgørelse

Mio.kr.		2013	2012
Note			
2	Bruttopræmier	12.193	13.959
	Afgivne forsikringspræmier	-89	-75
	Præmier f.e.r., i alt	12.104	13.885
	Indtægter fra tilknyttede virksomheder	310	325
	Indtægter fra associerede virksomheder	187	104
	Indtægter af investeringsejendomme	124	135
3	Renteindtægter og udbytter mv.	4.697	6.838
4	Kursreguleringer	685	8.461
	Renteudgifter	-1.741	-3.254
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-290	-256
	Investeringsafkast, i alt	3.972	12.352
	Pensionsafkastskat	-509	-1.735
	Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	3.463	10.617
5	Udbetalte ydelser	-15.026	-13.044
	Modtaget genforsikringsdækning	107	42
	Ændring i erstatningshensættelser	200	-289
	Forsikringsydelser f.e.r., i alt	-14.719	-13.291
21	Ændring i livsforsikringshensættelser	12.421	-2.298
	Ændring i genforsikringsandel	0	-1
	Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt	12.420	-2.298
	Ændring i kollektivt bonus potentiale	-236	-1.517
23	Ændring i hensættelser for unit-linked kontrakter	-11.695	-5.918
6	Erhvervelsesomkostninger	-253	-228
	Administrationsomkostninger	-421	-461
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger brutto	-674	-689
	Heraf refusion fra tilknyttede virksomheder	13	8
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger netto	-661	-680
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsvirksomheder	1	1
7	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-660	-679
	Overført investeringsafkast	9	-136
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT	687	662
8	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKEFORSIKRING	47	36
	Egenkapitalens investeringsafkast	24	53
9	Andre indtægter	8	25
	RESULTAT FØR SKAT	764	776
10	Skat	-136	-191
	ÅRETS RESULTAT	629	584
	Årets resultat foreslås disponeret således:		
	Udbytte	629	0
	Overført til "Overført overskud"	0	584

Anden totalindkomst

Mio.kr.	2013	2012
Note		
Årets resultat	629	584
Anden totalindkomst i alt	0	0
Periodens totalindkomst	629	584

Balance

Mio.kr.	2013	2012
Note		
AKTIVER		
Immaterielle aktiver	8	12
11 IMMATERIELLE AKTIVER, I ALT	8	12
Driftsmidler	2	3
12 MATERIELLE AKTIVER, I ALT	2	3
13 Investeringsejendomme	1.493	1.461
14 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	6.678	7.594
Udlån til tilknyttede virksomheder	475	486
15 Kapitalandele i associerede virksomheder	2.748	3.047
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	9.911	11.127
31 Kapitalandele	10.305	11.860
31 Investeringsforeningsandele	27.524	26.061
Obligationer	72.696	76.339
Andre udlån	366	2.274
Øvrige	3.499	4.400
Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	114.390	120.934
INVESTERINGS AKTIVER, I ALT	125.794	133.522
16 INVESTERINGS AKTIVER TILKNYTTET UNIT-LINKED KONTRAKTER	33.124	21.588
Genforsikringsandele af livsforsikringshensættelser	6	6
Genforsikringsandele af erstatningshensættelser	0	1
Genforsikringsandele af hensættelser til forsikringskontrakter, i alt	6	7
Tilgodehavender hos forsikringstagere	555	554
Tilgodehavender i forbindelse med direkte forsikringskontrakter, i alt	555	554
Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	821	767
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	0	50
Andre tilgodehavender	591	294
TILGODEHAVENDER, I ALT	1.974	1.671
Likvide beholdninger	3.917	3.441
ANDRE AKTIVER, I ALT	3.917	3.441
Tilgodehavende renter samt optjent leje	1.051	2.434
Andre periodeafgrænsningsposter	321	323
PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	1.371	2.757
17 AKTIVER, I ALT	166.190	162.995

Balance

Mio.kr.	2013	2012
Note		
PASSIVER		
Aktiekapital	600	600
Sikkerhedsfond	547	547
Andre reserver	6	4
Overført overskud	4.752	4.752
Foreslået udbytte for regnskabsåret	629	0
18 EGENKAPITAL, I ALT	6.533	5.903
19,20 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	2.300	2.300
Præmiehensættelser	56	120
Garanterede ydelser	82.942	94.881
Bonuspotentialer på fremtidige præmier	10.345	12.630
Bonuspotentialer på fripolicydelser	5.379	3.634
21 Livsforsikringshensættelser, i alt	98.666	111.144
Erstatningshensættelser	1.588	1.825
22 Kollektivt bonuspotentialer	3.659	3.422
Hensættelser til bonus og præmierabatter	7	6
23 Hensættelser til unit-linked kontrakter	34.109	22.414
HENSÆTTELSER TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	138.084	138.931
10 Udskudte skatteforpligtelser	490	513
HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	490	513
Gæld i forbindelse med direkte forsikring	8	2
Gæld i forbindelse med genforsikring	41	26
Gæld til kreditinstitutter	12.161	7.191
Gæld til tilknyttede virksomheder	18	66
Aktuelle skatteforpligtelser	47	77
Uafviklede køb af investeringsaktiver	631	34
Anden gæld	5.346	7.423
GÆLD, I ALT	18.253	14.818
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	530	530
PASSIVER, I ALT	166.190	162.995
25 Solvensmargen og basiskapital		
26 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser		
27 Eventualforpligtelser og tilsagn		
28 Transaktioner og aftaler med nærtstående parter		
29 Engagementer med eller sikkerhedsstillelse for direktion og bestyrelse		
30 Specifikation af investeringsaktiver og disses afkast for 2013		
31 Specifikation af kapitalandele, inkl. investeringsforeningsandele, procentvist fordelt på brancher og regioner 2013		
32 Følsomhedsoplysninger		
33 Femårsoversigt over hoved- og nøgletal		
34 Risikoplysninger		
35 Opgørelse af realiseret resultat og principper for fordeling heraf		

Egenkapitalopgørelse

Mio.kr.	Aktie- kapital	Sikker- hedsfond	Andre reserver	Overført overskud	Foreslået udbytte	I alt
Note						
Egenkapital 1. januar 2012	600	547	4	4.168	0	5.318
<i>Egenkapitalbevægelser i 2012</i>						
Periodens resultat	0	0	0	584	0	584
Anden Totalindkomst i alt	0	0	0	584	0	584
Udbetalt udbytte	0	0	0	0	0	0
Aktiebaseret vederlæggelse	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalbevægelser 2012 i alt	0	0	0	584	0	585
Egenkapital 31. december 2012	600	547	4	4.752	0	5.903
Egenkapital 1. januar 2013	600	547	4	4.752	0	5.903
<i>Egenkapitalbevægelser i 2013</i>						
Periodens resultat	0	0	0	0	629	629
Anden Totalindkomst i alt	0	0	0	0	629	629
Udbetalt udbytte	0	0	0	0	0	0
Aktiebaseret vederlæggelse	0	0	1	0	0	1
Egenkapitalbevægelser 2013 i alt	0	0	1	0	629	630
Egenkapital 31. december 2013	600	547	6	4.752	629	6.533

Noter

Note 1

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Beløb i resultatopgørelse, balance og noter præsenteres i hele mio.kr. med mindre andet er nævnt. Hvert tal afrundes for sig, og der kan derfor forekomme afvigelser mellem de anførte totaler og summen af de underliggende tal.

Generelt om indregning og måling

De væsentligste principper vedrørende indregning og måling er beskrevet nedenfor. Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at de fremtidige økonomiske fordele vil tilfalde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at de fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsernes værdi kan måles pålideligt.

Ændring af regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til året før.

Ændring af regnskabsmæssige skøn

Regnskabsbekendtgørelse er tilpasset i overensstemmelse med internationale regnskabsstandarder. I den forbindelse er ansvarlig lånekapital opgjort til dagsværdi, hvor den tidligere var opgjort til amortiseret kostpris. Ændringen har ikke haft nogen beløbsmæssig effekt på hverken resultat eller egenkapital. Der er ikke foretaget yderligere ændringer af regnskabsmæssige skøn.

Usikkerhed om indregning og måling

Dette er omtalt i Ledelsesberetningen, se side 7.

Koncernregnskab

I henhold til § 134 stk. 1 i regnskabsbekendtgørelsen udarbejdes der ikke koncernregnskab. Regnskaberne for Nordea Liv & Pension og tilknyttede dattervirksomheder indgår i koncernregnskabet for Nordea Bank AB (publ), Stockholm (www.nordea.com).

Koncerninterne transaktioner

Ved samhandel mellem koncernforbundne selskaber, eller når et selskab udfører arbejde for et andet selskab i koncernen, sker afregning på markedsbaserede vilkår eller på omkostningsdækkende basis. Koncerninterne transaktioner foretages efter kontraktlig aftale mellem selskaberne.

Udenlandsk valuta

Aktiver og passiver, der er udtrykt i udenlandsk valuta, herunder valutaafdækningsinstrumenter, omregnes til danske kroner efter balancedagens valutakurs. Indtægter og udgifter i udenlandsk valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Ved omregning anvendes den af Danmarks Nationalbank offentliggjorte valutakurs. Alle omregningsgevinster og -tab indregnes i resultatopgørelsen under posten kursreguleringer.

Resultatopgørelse

Generelt

I overensstemmelse med periodiseringsprincippet indregnes indtægter og omkostninger, der vedrører regnskabsåret i resultatopgørelsen uanset betalingstidspunktet. Periodiseringsprincippet er også udgangspunkt for indregning af de forsikringstekniske resultater.

Fordeling af ikke direkte henførbare omkostninger mellem regnskabsposternes administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed, forsikringsmæssige driftsomkostninger og forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring, herunder fordeling mellem erhvervs- og administrationsomkostninger, sker i en omkostningsfordelingsmodel. I modellen anvendes fordelingsnøgler, som hovedsagelig er baseret på registreret og estimeret tidsforbrug samt størrelsen af bruttopræmier, forsikringsydelse og livsforsikringshensættelser.

Præmier

Præmier f.e.r. omfatter årets forfaldne bruttopræmier og kapitalindskud reguleret for afgivne genforsikringspræmier. Periodiseringen af præmieindtægten reguleres over livsforsikringshensættelserne. For unit-linked kontrakter reguleres periodiseringen af præmierne over hensættelser til unit-linked kontrakter.

Investeringsafkast

Indtægter fra tilknyttede og associerede virksomheder indeholder de til kapitalandelene svarende andele i dattervirksomheders og associerede virksomheders resultater efter skat. Andele i bevægelser i den regnskabsmæssige indre værdi, der er indregnet direkte på egenkapitalen i de tilknyttede og associerede virksomheder, resultatføres ikke, men indregnes direkte på egenkapitalen.

Indtægter af investeringsejendomme indeholder ejendommenes driftsresultater med fradrag af udgifter til ejendomsadministration.

Renteindtægter og udbytter m.v. omfatter regnskabsårets renteindtægter af obligationer, herunder indeksregulering af indeksobligationer, andre værdipapirer, udlån og tilgodehavender samt renteindbetalinger på afledte finansielle instrumenter. Endvidere indgår modtagne udbytter af kapitalandele bortset fra udbytter fra tilknyttede og associerede virksomheder.

Kursreguleringer indeholder både realiserede og urealiserede gevinster og tab på investeringsaktiver og finansielle forpligtelser til dagsværdi samt valutakursregulering, bortset fra værdiregulering af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder. Beløbet oplyses netto i resultatopgørelsen.

Renteudgifter omfatter regnskabsårets rentebetalinger på lån og afledte finansielle instrumenter.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed omfatter omkostninger forbundet med forvaltningen af investeringsaktiver samt kurtage, provisioner og øvrige transaktionsomkostninger vedrørende investeringsaktiver og gældsforpligtelser, som efter første indregning måles til dagsværdi.

Pensionsafkastskat

Pensionsafkastskat er en skat på investeringsafkastet. Pensionsafkastskat (PAL) resultatføres med et beløb, der beregnes af regnskabsårets opgjorte beregningsgrundlag samt ændring i hensættelse til udskudt (PAL). Eventuel negativ (PAL) kan modregnes i efterfølgende års (PAL). Posten pensionsafkastskat omfatter (PAL) for både individuelle forsikringstagere og for selskabet.

Forsikringsydelse

Forsikringsydelse f.e.r. fremkommer som årets udbetalte ydelse, reguleret for årets ændring i erstatningshensættelse og efter fradrag for genforsikringens andel.

Ændring i livsforsikringshensættelse

Ændring i livsforsikringshensættelse f.e.r. omfatter årets ændring af livsforsikringshensættelserne.

Ændring i kollektivt bonuspotentiale

Kollektivt bonuspotentiale forhøjes med den del af det realiserede resultat, som tilfalder bonusberettigede forsikringer ud over den bonus, der i

årets løb er tildelt kunderne. Kollektivt bonus-potentiale reduceres i de år, hvor de bonus-berettigede forsikrings andel af det realiserede resultat er negativt.

Ændring i hensættelser for unit-linked kontrakter

Ændring i hensættelser for unit-linked kontrakter omfatter årets ændring af unit-linked hensættelserne brutto med fradrag af præmier og ydelser på investeringskontrakter uden ret til bonus, da disse ikke indgår i resultatopgørelsen, men indregnes direkte i balancen.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger

Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. omfatter omkostninger forbundet med erhvervelse og administration af selskabets bestand af forsikrings- og investeringskontrakter. Regnskabsposten er reguleret for provisioner fra genforsikringsselskaber. Omkostninger til erhvervelse af bestanden udgiftsføres på tegnings-tidspunktet.

Overført investeringsafkast

Overført investeringsafkast udgør det afkast der er overført til egenkapitalen. Andelen opgøres som investeringsafkastet af de til egenkapitalen allokerede aktiver.

Endvidere overføres til syge- og ulykkesforsikringen en andel af resultat af investeringsvirksomhed svarende til afkastet af de hertil allokerede aktiver.

Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring

Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring opgøres efter reglerne for skadesforsikring. Investeringsafkast opgøres dog efter reglerne for livsforsikring. Det forsikringstekniske resultat af syge- og ulykkesforsikring indgår på en enkelt linje i resultatopgørelsen, men specificeres i en note.

Andre indtægter

Andre indtægter omfatter indtægter der ikke kan henføres direkte til forsikrings- eller investeringsaktiviteter.

Skat

Regnskabsposten skat indeholder aktuel skat, beregnet af opgjort skattegrundlag for regnskabsåret, samt efterregulering af skat afsat vedrørende tidligere år og ændring i udskudt skat.

Selskabet er underlagt tvungen territorial sambeskatning med samtlige Nordeakoncernens danske datterselskaber og filialer. Aktuel skat beregnes af den sambeskattede indkomst og afsættes i de selskaber og filialer, der har en positiv indkomst. I det omfang et selskab udnytter et andet selskabs underskud, skal selskabet betale for værdien heraf, mens det underskudsgivende selskab modtager skatteværdien af sit skattemæssige underskud. Ændring i udskudt skat regnskabsføres i de selskaber, der har forpligtelsen eller skatteaktivet. Den skattepligtige indkomst i 100 % ejede ejendomsdattervirksomheder beskattes i Nordea Liv & Pension i de år, hvor mindst 90 % af det enkelte ejendomsselskabs aktiver gennemsnitligt har bestået af fast ejendom. I så fald afsættes såvel aktuelle som udskudte skatter i Nordea Liv & Pension. Hvis 90 %-reglen ikke opfyldes i enkelte år, vil det pågældende ejendomsselskab være selvstændigt skattepligtig af den indtjente indkomst. I så fald afsættes såvel aktuelle som udskudte skatter i ejendoms-selskabet.

Selskabet er omfattet af acontoskatteordningen. Tillæg, fradrag og godtgørelser vedrørende skattebetalinger indgår under henholdsvis rente-udgifter og renteindtægter.

Balance

Generelt

Handelsdatoen anvendes som indregningsdato for alle finansielle instrumenter.

Aktiver

Immaterielle aktiver

Egenudviklet software indregnes i balancen til kostpris med fradrag for akkumulerede afskrivninger og tab ved værdiforringelse. Kostpris ved egenudvikling består af eksterne og interne projektudviklingsomkostninger. Afskrivninger foretages lineært over den forventede brugstid. Afskrivningsperioden udgør dog maksimalt 10 år. Eventuelt tab ved værdiforringelse vurderes på baggrund af en impairment test (nedskrivningstest). Omkostninger, der kan henføres til vedligeholdelse af immaterielle aktiver, udgiftsføres i afholdelsesåret.

Driftsmidler

Posten omfatter inventar, it m.v., som måles til anskaffelsespris med fradrag af foretagne afskrivninger. Afskrivningerne sker lineært over den forventede brugstid, som udgør maksimalt fem år.

Investeringsjendomme

Investeringsjendomme måles til dagsværdi beregnet på grundlag af afkastmetoden i henhold til Finanstilsynets vejledning. Dagsværdien opgøres ved en systematisk vurdering af de enkelte ejendomme baseret på en kapitalisering af ejendommens forventede driftsafkast med et til de enkelte ejendomme knyttet forrentningskrav. Forrentningskravet fastsættes, så ejendommen kan forventes afhændet til den deraf fremkomne værdi efter en periode med salgsbestrebelse af højst seks måneders varighed. Ejendommene vurderes periodevist af eksterne eksperter. Investeringsjendomme under opførelse måles til kostpris indtil det tidspunkt, hvor dagsværdien kan måles pålideligt, hvilket typisk er på færdiggørelsestidspunktet. Ved indikation på værdiforringelse foretages vurdering

af nedskrivningsbehov og der nedskrives til geninvesteringsværdien, som er den højeste værdi af nettosalgsværdien og nytteværdien.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder samt udlån til tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder måles til regnskabsmæssig indre værdi, som er den til ejerandelen svarende andel af virksomhedernes regnskabsmæssige egenkapital opgjort efter Nordea Liv & Pensions regnskabspraksis. Udlån til tilknyttede virksomheder måles til dagsværdi

Andre finansielle investeringsaktiver

Aktiver indregnet herunder måles til dagsværdi.

Børsnoterede investeringsaktiver, herunder børsnoterede afledte finansielle instrumenter, måles til lukkekursen på balancedagen eller en anden offentliggjort kurs, der antages bedst at svare hertil. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer måles til kurs 100.

For investeringsaktiver, som ikke er noteret på en børs, eller hvor der ikke forefindes en børskurs, der afspejler aktiverens dagsværdi, fastsættes dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der inddrager alle tilgængelige data, som markedsdeltagere må antages at ville tage i betragtning ved en prisfastsættelse, idet anvendelsen af relevante observerbare data maksimeres, og anvendelsen af ikke-observerbare data minimeres.

Afledte finansielle instrumenter, som ikke er noteret på en børs, måles til dagsværdi ved anvendelse af almindeligt anerkendte pris-sætningsmodeller.

Afledte finansielle instrumenter, der er indgået til afdækning af markedsrisici for investeringsaktiver eller med henblik på at opnå højere afkast, indgår i balancen som investeringsaktiv

efter art eller som forpligtelse under anden gæld, hvis dagsværdien er negativ. Afledte finansielle instrumenter, der indgår til afdækning af renterisiko for livsforsikringsforpligtelser, og valutaafdækningsinstrumenter indgår i balancen under øvrige investeringsaktiver henholdsvis anden gæld, hvis dagsværdien er negativ.

Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked kontrakter

Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked kontrakter måles efter samme praksis som beskrevet for selskabets investeringsaktiver ovenfor og specificeres i en note til balanceposten.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris og nedskrives ved objektiv indikation på værdiforringelse.

Genforsikringsandele

Genforsikringsandele omfatter beløb, som selskabet har fået til gode eller forventes at få udbetalt fra genforsikringsselskaber i henhold til genforsikringskontrakter, herunder periodiserede genforsikringspræmier. Genforsikringsandele omfatter syge- og ulykkesforsikring og livsforsikringskontrakter.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter omfatter indtægter, der er afholdt senest på balancetidspunktet, men som vedrører efterfølgende år.

Passiver

Ansvarlig lånekapital

Ansvarlig lånekapital er efterstillet kapitalindskud. I tilfælde af likvidation eller konkurs kan ansvarlig lånekapital først gøres gældende efter almindelige kreditor krav. Posten måles til dagsværdi.

Udbytte

Foreslået udbytte indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen (deklareringstidspunktet). Udbytte, som forventes

udbetalt for året, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Aktiebaseret aflønning

Nordea har siden 2007 haft langsigtede incitamentsordninger. Medarbejdere, der deltager i ordningerne, får aktiebaseret og aktieafregnede retter, dvs. retter til at modtage aktier uden beregning eller til at købe aktier i Nordea til en betydelig rabat i forhold til aktiekursen på tidspunktet for tildelingen. Værdien af sådanne retter udgiftsføres. Udgiften er baseret på den skønnede dagsværdi af hver ret på tidspunktet for tildelingen. Den samlede dagsværdi af disse retter fastsættes på grundlag af koncernens skøn over antallet af retter, der i sidste ende overdrages, hvilket revurderes på hver balancedag og udgiftsføres lineært over bindingsperioden. Bindingsperioden er den periode, som medarbejderen skal forblive ansat i Nordea for at kunne udnytte deres retter. Markedsrelaterede præstationskrav for D-retter/performance-aktier II afspejles som en sandsynlighedsjustering af de oprindelige skøn af dagsværdien på tidspunktet for tildeling. Der sker ingen justering for forskellen mellem den skønnede og den faktiske overdragelse som følge af markedsforholdene.

Der henvises til lønnoten for yderligere oplysninger.

Præmiehensættelser

Præmiehensættelser omfatter den del af de opkrævede præmier for syge- og ulykkesforsikring, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Endvidere indgår i posten hensættelse for stigende alder vedrørende syge- og ulykkesforsikringer. Hensættelsen foretages for forsikringer, der er i kraft på balancedagen og dækker skønnede erstatningsudgifter og omkostninger forbundet med den stigende risiko, der følger af forsikringstagernes stigende alder, som ikke dækkes af tilsvarende stigning i præmierne over forsikringernes løbetid.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelserne opgøres til markedsværdi i overensstemmelse med det til Finanstilsynet anmeldte opgørelsesgrundlag.

Livsforsikringshensættelserne opdeles i garanterede ydelser, bonuspotentiale på fremtidige præmier og bonuspotentiale på fripolicydelser.

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser, der er garanteret forsikringstagerne. Garanterede ydelser opgøres på markedsvilkår som nutidsværdien af de ydelser, der er garanteret forsikringen med tillæg af nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration af forsikringen og med fradrag af nutidsværdien af de aftalte fremtidige præmier.

Bonuspotentiale på fremtidige præmier omfatter forpligtelser til at yde bonus vedrørende aftalte præmier, som endnu ikke er forfaldne. Bonuspotentiale på fremtidige præmier opgøres på markedsvilkår for bestanden af bonusberettigede forsikringer. Opgørelsen foretages som forskellen mellem værdien af garanterede fripolicydelser og værdien af garanterede ydelser. Garanterede fripolicydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser, der er garanteret forsikringen, hvis policen omtegnes til fripolicy. Garanterede fripolicydelser beregnes efter samme princip som garanterede ydelser.

Bonuspotentiale på fripolicydelser omfatter forpligtelser til at yde bonus vedrørende allerede forfaldne præmier m.v. Bonuspotentiale på fripolicydelser opgøres på markedsvilkår som værdien af forsikringstagernes opsparring med fradrag af de garanterede ydelser, bonuspotentiale på fremtidige præmier og nutidsværdien af de fremtidige administrationsresultater. Bonuspotentialet per forsikring kan ikke være negativt.

Livsforsikringshensættelserne opgøres til nutidsværdi for hver forsikring på basis af den nul kuponrentestruktur, der offentliggøres af Finanstilsynet.

Ved opgørelsen indgår et risikotillæg. Risikotillægget er fastsat ved anvendelse af en margin på invaliditets- og dødelighedsintensiteterne efter samme princip, som anvendes ved opgørelse af følsomhedsoplysningerne i henhold til regnskabsbekendtgørelsens bilag 15.

De forventede fremtidige omkostninger beregnes med antagelse om et uændret omkostningsniveau i forhold til bestandens størrelse.

Risikoparametre for død og invaliditet opgøres på baggrund af en analyse af selskabets egen bestand af forsikringer over de seneste år. I analysen indgår en vurdering af selskabets risikoresultat.

Der udarbejdes en analyse af de opgjorte parametre for beregning af dødeligheden, som sammenholdes med benchmark, der er offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelser udgør forfaldne, endnu ikke udbetalte forsikringsbeløb, herunder bonus, med tillæg af efteranmeldte krav.

Erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring omfatter beløb til dækning af skader, der ved årets udløb er indtruffet, men endnu ikke betalt. Erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring opgøres på grundlag af oplysninger om skadernes størrelse med tillæg af et erfaringsmæssigt fastsat beløb til dækning af indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader, samt med tillæg af administrationsomkostninger i forbindelse med afvikling af skader. Erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring, der afvikles ved løbende udbetalinger, opgøres til nutidsværdi efter aktuariemæssige principper ved tilbagediskontering af de forventede fremtidige udbetalinger. Tilbagediskontering sker på basis af den nul kuponrentestruktur, der offentliggøres af Finanstilsynet.

Kollektivt bonuspotentiale

Kollektivt bonuspotentiale er forsikringsbestandens andel af realiserede resultater, der hensættes kollektivt til bonusberettigede forsikringer ud over de bonushensættelser, der er indeholdt i livsforsikringshensættelser og erstatningshensættelser.

Kollektivt bonuspotentiale opdeles i en række kontributionsgrupper.

Bonusberettigede forsikringsers andel af et negativt realiseret resultat, indregnes primært ved at nedbringe kollektivt bonuspotentiale for den relevante kontributionsgruppe. Hvis det kollektive bonuspotentiale ikke er stort nok til at opfange resultatet, reduceres bonuspotentialet på fripoliceydelse med den resterende del af faldet, i det omfang dette er muligt under hensyntagen til kontributionsbekendtgørelsens regler.

Et negativt realiseret resultat kan skyldes såvel et fald i aktivernes værdi som en stigning i livsforsikringshensættelserne som følge af et fald i Finanstilsynets diskonteringsrente og ændringer i f.eks. forudsætninger om den forventede fremtidige dødelighed og invaliditetshyppighed.

Kollektiv bonuspotentiale vedrørende rente

Der er foretaget fordeling af kollektiv bonuspotentiale vedrørende rente på de fire rentegrupper, der er oprettet og anmeldt til Finanstilsynet i henhold til den gældende kontributionsbekendtgørelse. Fordelingen foretages i henhold til de til Finanstilsynet anmeldte satser. Der henvises endvidere til afsnittet ”Kontribution i Nordea Liv & Pension” i Ledelsesberetningen.

Kollektiv bonuspotentiale vedrørende omkostninger

Der er foretaget fordeling af kollektiv bonuspotentiale vedrørende omkostninger på de to omkostningsgrupper, der er oprettet og anmeldt til Finanstilsynet i henhold til den gældende kontributionsbekendtgørelse. Fordelingen foretages i henhold til de til Finanstilsynet anmeldte satser.

Der henvises endvidere til afsnittet ”Kontribution i Nordea Liv & Pension” i Ledelsesberetningen.

Kollektiv bonuspotentiale vedrørende risiko

Der er foretaget fordeling af kollektiv bonuspotentiale vedrørende risiko på de tre risikogrupper, der er oprettet og anmeldt til Finanstilsynet i henhold til den gældende kontributionsbekendtgørelse. Fordelingen foretages i henhold til de til Finanstilsynet anmeldte satser. Der henvises endvidere til afsnittet ”Kontribution i Nordea Liv & Pension” i Ledelsesberetningen.

Skyggekonto

Skyggekonto er en konto uden for balancen, hvortil der, i tilfælde af at det realiserede resultat ikke er tilstrækkeligt til at indtægtsføre fuldt risikotillæg, overføres det manglende risikotillæg. Når det realiserede resultat senere gør det muligt, indtægtsføres det tilgodehavende risikotillæg fra skyggekonto, såfremt det skønnes økonomisk forsvarligt.

Hensættelser til bonus og præmierabatter

Hensættelser til bonus og præmierabatter vedrørende syge- og ulykkesforsikringer omfatter skyldige præmiebeløb vedrørende regnskabsåret, som skal tilbagebetales til forsikringstagerne. Tilbagebetalingerne fastlægges på grundlag af regnskabsårets skadeforløb.

Hensættelser til unit-linked kontrakter

Hensættelser til unit-linked kontrakter, der omfatter både forsikrings- og investeringskontrakter, opgøres til markedsværdi i overensstemmelse med det til Finanstilsynet anmeldte opgørelsesgrundlag.

Ved beregning af værdien af forsikringskontrakter med tilknyttet udbetalingsgaranti foretages diskontering ved anvendelse af den nulcouponrentestruktur, der offentliggøres af Finanstilsynet. Ved beregningen indgår et skøn over de forventede fremtidige administrationsomkostninger samt et forsigtigt skøn over den forventede død og invaliditet. Der tillægges et

risikotillæg i overensstemmelse med Finanstilsynets retningslinjer.

De forventede fremtidige administrationsomkostninger, risikoparametre for død og invaliditet, samt risikotillægget opgøres efter de samme principper, som er beskrevet for livsforsikringshensættelserne ovenfor.

Investeringskontrakter måles til skønnet dagsværdi i overensstemmelse med dagsværdien af de tilknyttede investeringsaktiver.

Udskudte skatteforpligtelser

Udskudt skat opgøres efter den balanceorienterede gældsmetode som den på balancedagen gældende skatteprocent af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser på balancedagen. Ved opgørelsen tages hensyn til skattemæssige underskud i det omfang, de forventes udnyttet i fremtiden.

Udskudte skatteaktiver, herunder værdien af skattemæssige underskud, indgår i balancen enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

I overensstemmelse med Finanstilsynets retningslinjer afsættes ikke udskudt skat af den ubeskattede andel af sikkerhedsfond, der indgår i regnskabet under egenkapitalen, da det ikke forventes, at den fremtidige udvikling i de forsikringsmæssige hensættelser vil udløse beskatning af sikkerhedsfonden.

Øvrig gæld m.v.

Finansielle forpligtelser forbundet med investeringsaktiviteten omfatter repoforretninger. Disse forpligtelser måles til dagsværdi, svarende til børskursen på de tilhørende obligationer. Gældsforpligtelser, der ikke er forbundet med investeringsaktiviteten, måles til amortiseret kostpris. Periodeafgrænsningsposter omfatter betalinger, der er indgået senest på balancedagen, men som vedrører de efterfølgende år.

Noter

Mio.kr.	2013	2012
2 Bruttopræmier, forsikringskontrakter		
Præmier, individuelle, ekskl. gruppeliv	419	486
Præmier, firmaordninger, ekskl. gruppeliv	6.568	6.120
Præmier, gruppeliv	733	727
Direkte forsikring ekskl. indskud	7.721	7.333
Indskud, individuelle	650	3.076
Indskud, firmaordninger	3.817	3.544
Direkte forsikring	12.187	13.953
Indirekte forsikring	5	6
Bruttopræmier indregnet i resultatopgørelsen	12.193	13.959
 Præmier, direkte forsikring, fordelt efter tegningsforhold		
Forsikringer tegnet som led i ansættelsesforhold	10.384	9.664
Individuelt tegnede forsikringer	1.069	3.563
Gruppelivs forsikringer	733	727
	12.187	13.953
 Præmier, direkte forsikring, fordelt efter bonusret		
Forsikringer med ret til bonus	5.697	9.579
Forsikringer uden ret til bonus	341	296
Forsikringer hvor forsikringstager bærer investeringsrisikoen	6.149	4.078
	12.187	13.953
 Antal forsikrede, direkte forsikring (1.000 stk)		
Forsikringer tegnet som led i ansættelsesforhold	220	209
Individuelt tegnede forsikringer	264	278
Gruppelivs forsikringer	266	260
 Præmier, direkte forsikring, fordelt efter forsikringstagers bopæl		
Danmark	11.499	10.870
Andre EU-lande	660	3.053
Øvrige lande	28	30
	12.187	13.953
 3 Renteindtægter og udbytter mv.		
Udbytte af kapitalandele	342	553
Udbytte Private Equity funds	484	0
Udbytte Hedge funds	10	0
Udbytte af investeringsforeningsandele	51	29
Renter af værdipapirer mv.	2.096	2.872
Finansielle instrumenter	1.624	3.265
Indeksregulering af indeksobligationer	91	120
	4.697	6.838

Noter

Mio.kr.	2013	2012
4 Kursreguleringer		
Investeringsejendomme	-10	-56
Kapitalandele	3.330	1.342
Investeringsforeningsandele	1.840	2.441
Børsnoterede obligationer ekskl. indeksobligationer	-3.765	4.547
Indeksobligationer	-50	114
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	10	0
Øvrige	-671	71
	685	8.461
5 Udbetalte ydelser		
Forsikringssummer ved død	-877	-859
Forsikringssummer ved kritisk sygdom	-144	-124
Forsikringssummer ved invaliditet	-63	-53
Forsikringssummer ved udløb	-3.263	-2.664
Pensions- og renteydelser	-3.612	-3.562
Tilbagekøb	-7.008	-5.726
Kontant udbetalte bonusbeløb	-3	-4
Direkte forsikring i alt	-14.971	-12.992
Indirekte forsikring	-55	-52
	-15.026	-13.044
6 Erhvervelsesomkostninger		
Provisioner for direkte forsikring	-88	-77
Andre erhvervelsesomkostninger	-165	-152
	-253	-228
7 Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt		
<i>Specifikation af personaleudgifter *):</i>		
Løn	-344	-346
Pension	-43	-44
Andre udgifter til social sikring	-6	-5
Afgifter beregnet på grundlag af personaleantallet eller lønsummen	-41	-39
Andet	-8	-10
	-442	-446
*) Inkl. syge- og ulykkesforsikring samt personaleudgifter vedrørende de koncernselskaber, som selskabet yder administration for, jf. note 28.		
Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i regnskabsåret	472	504
Direktions aflønning (mio.kr.)*		
Fast løn	4,01	3,67
Pension	0,40	0,39
Variabel løn	0,80	0,31
I alt	5,21	4,37

* Peter Hermann er fratruddet i oktober 2013

fortsættes

Noter

Mio.kr.	2013	2012
7 fortsat		
Bestyrelshonorarer (mio.kr.)*		
Fast løn	0,18	0,13
I alt	0,18	0,13

*Bestyrelsen består ultimo 2013 af 9 medlemmer. 2 medlemmer er i løbet af året udtrådt af bestyrelsen og 2 medlemmer er indtrådt i bestyrelsen. Der udbetales kun vederlag til ét medlem af bestyrelsen, de øvrige medlemmer modtager ikke vederlag for opgaver som bestyrelsesmedlem i selskabet. To af bestyrelsesmedlemmerne modtager dog vederlag som medlem af bestyrelsen eller direktionen i anden virksomhed indenfor Nordea Koncernen. Der udbetales ikke variabel løn eller pension i forbindelse med bestyrelshonorar.

Risk-takers (mio.kr.)*

Fast løn	37,07	31,25
Pension	3,93	3,60
Variabel løn	5,83	2,64
I alt	46,83	37,49

*Antallet af risk-takers i selskabet er ultimo 2012 36 personer. Ultimo 2013 er der 34 personer.

Specifikationerne omfatter udbetalt vederlag i regnskabsåret.

Lønspecifikation i henhold til bekendtgørelse af lov om finansiel virksomhed §77d, stk 3.

Direktionen (mio.kr.)*

Steen Michael Erichsen, Adm. dir.	2,99	2,54
Peter Hermann, direktør	2,21	1,83

* Peter Hermann er fratrædt i oktober 2013

Bestyrelsen (mio.kr.)

Formand Johan Sidenmark, CEO, udtrådt pr 30/3-2012	0,00	0,75
Ny Formand CEO Snorre Storset, indtrådt pr 31/7-2012	3,64	1,20
Bent Tjørnemark	0,18	0,13
Anders Jensen, bankdirektør	4,86	4,30
Jørund Vandvik, CEO, udtrådt pr 20/9-2012	0,00	3,06

*Specifikationerne omfatter udbetalte vederlag i regnskabsåret

Kontant bonus aflønning

Fra 2013 er LTIP blevet erstattet af EIP "Executive Incentive programme". Programmet tilbydes til 400 chefer og nøglearbejdere inden for Nordea gruppen.

EIP er et et-årsprogram. Endelig tildeling er opdelt i 3 kriterier. Gruppe, Enhed og Individuelt. Beløbet udbetales kontant. Maks udbetaling er 100% af faste lønomkostninger, men for de fleste deltagere er det max 70% af fast løn

Aktiebaseret aflønning

Direktionen deltager i Nordea koncernens aktiebaserede incitamentsprogram "Long Term Incentive Program" (LTIP), som blev indført i maj 2007. Programmet medfører, at deltagerne tager direkte ejerskab ved at investere i aktier udstedt af moderselskabet Nordea Bank AB. Hvis deltageren fortsat er ansat i Nordea koncernen efter bindingsperioden, opnår deltageren rettighed til at købe aktier, som afhænger af opfyldelsen af visse præstationsmål fastlagt for Nordea koncernen.

Tildeling 2013:

Nordea Liv og Pension har 4 medarbejdere som er omfattet af EIP. Der er hensat 3,7 mkr i 2013 der udbetales som kontant bonus aflønning. Det endelige beløb udbetales med 20 % i april 2014 og 80% over 5½ år

Tildeling 2012:

For 2012 er bindingsperiode vedr optionsrettighederne på 36 måneder.

For hver aktie bundet i LTIP kan købes et tilsvarende antal aktier. Deltagere kan købe rettigheder op til 10% af årlig basisløn før skat i 2011.

fortsættes

Noter

Mio.kr.	2013	2012
7 <i>fortsat</i>		
Aktier opnåes ud fra nedenstående finansielle mål:		
Aktie 1: RAROCAR (Nordea's risk adjusted return on capital at risk) skal fra 2011 til 2014 stige med mindst 17%.		
Aktie 2: Nordea skal placeres som nummer 1-5 i peer gruppen PB (Nordea's ratio price to tangible book) ultimo 2014		
<i>Tildeling 2011:</i>		
For 2011 er bindingsperiode vedr optionsrettighederne på 36 måneder.		
For hver aktie bundet i LTIP kan købes et tilsvarende antal aktier. Deltagere kan købe rettigheder for op til 10% af årlig basisløn før skat i 2010.		
Aktier opnåes ud fra nedenstående finansielle mål:		
Aktie 1: RAPPS (Nordea's growth in risk adjusted profit per share) skal fra 2010 til 2013 stige med mindst 10%.		
Aktie 2: Nordea skal placeres som nummer 1-5 i peer gruppen TSR (Total shareholder return) 2011-2013		
<i>Tildeling 2010:</i>		
For 2010 er bindingsperiode vedr optionsrettighederne på 36 måneder.		
For hver aktie bundet i LTIP kan købes et tilsvarende antal aktier. Deltagere kan købe rettigheder for op til 10% af årlig basisløn før skat i 2009.		
Aktier opnåes ud fra nedenstående finansielle mål:		
Aktie 1: RAPPS (Nordea's growth in risk adjusted profit per share) skal fra 2009 til 2012 stige med mindst 9%.		
Aktie 2: Nordea skal placeres som nummer 1-5 i peer gruppen TSR (Total shareholder return) 2010-2012		
Direktionens beholdning:		
Antal udstedte aktier i 2012: 4.495		
Antal udstedte aktier i 2011: 3.246		
Antal udstedte aktier i 2010: 3.407		
<i>Honorar til generalforsamlingsvalgte revisorer - KPMG:</i>		
Lovpligtig revision af årsregnskab	2,5	2,1
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0,1	0,4
Honorar for skatterådgivning	0,0	0,1
I alt	2,6	2,5
8 Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring		
Bruttopræmier	137	146
Afgivne forsikringspræmier	0	-2
Ændring i præmiehensættelser	3	1
Præmieindtægter f.e.r., i alt	140	145
Beregnet renteafkast	-13	75
Diskonterings-effekt, erstatningshensættelser	29	-58
Forsikringsteknisk rente	16	17
Udbetalte erstatninger	-143	-142
Modtaget genforsikringsdækning	1	1
Ændring i erstatningshensættelser	11	21
Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	-1	-1
Erstatningsudgifter f.e.r., i alt	-132	-121
Ændring i andre forsikringsmæssige hensættelser f.e.r.	61	8
Bonus og præmierabatter	-1	0
Erhvervsomkostninger	-1	-1
Administrationsomkostninger	-18	-20
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	-19	-22
<i>fortsættes</i>		

Noter

Mio.kr.	2013	2012			
8 <i>fortsat</i>					
Afkast af investering efter pensionsafkastskat	-32	84			
Ændring diskonteringsats	30	-46			
Beregnet renteafkast overført til "Forsikringsteknisk rente"	-18	-29			
Investeringsafkast	-20	9			
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	47	36			
Antal erstatninger	194	164			
Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader	0,4	0,6			
Erstatningsfrekvensen (antal erstatninger/antal policer)	1,0%	0,8%			
Bruttopræmieindtægter vedrører udelukkende forsikringstagere med bopæl i Danmark.					
	2013	2012	2011	2010	2009
Hovedtal for syge- og ulykkesforsikring					
Bruttopræmieindtægter	137	146	152	149	158
Bruttoerstatningsudgifter	-143	-142	-138	-141	-147
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-19	-22	-25	-27	-27
Resultat af afgiven forretning	0	0	0	1	0
Forsikringsteknisk resultat	47	36	59	-2	34
Investeringsafkast efter forsikringsteknisk rente	-20	9	64	-12	61
Afløbsresultat	11	4	38	43	26
Forsikringsmæssige hensættelser, i alt	1.312	1.416	1.388	1.316	1.302
Forsikringsaktiver, i alt	0	1	1	2	3
Nøgletal for syge- og ulykkesforsikring i pct.					
Bruttoerstatningsprocent	66	81	106	74	97
Bruttoomkostningsprocent	9	15	16	17	16
Combined ratio	76	95	122	91	113
Operating ratio	70	85	101	91	113
Relativt afløbsresultat	1	0	3	4	2
9 Andre indtægter					
Provisioner fra investeringsforeninger				8	25
				8	25
10 Skat					
Skat vedrørende tidligere år				-8	-3
Årets aktuelle skat				-151	-167
Udskudt skat vedrørende tidligere år				1	3
Ændring i udskudt skat				22	-24
				-136	-191

fortsættes

Noter

Mio.kr.	2013	2012
10 <i>fortsat</i>		
<i>Skatteafstemning</i>		
Resultat før skat	764	776
Gældende skattesats	25%	25%
Beregnet skat	-191	-194
<u>Reguleres for:</u>		
Skattepligtig indkomst i ikke sambeskattede datterselskaber	2	3
Korrektion af udskudt skat primo	1	3
Korrektion af udskudt skat ult.(effekt af satsændring fra 25 til 22 %)	60	0
Regulering af skat vedrørende tidligere år	-8	-3
Beregnet skatteomkostning	-136	-191
Skatteomkostning indregnet i resultatopgørelsen	-136	-191
Afstemning	0	0
Udskudte skatteforpligtelser		
<i>Udskudt skat vedrører:</i>		
Investerings ejendomme	494	524
Driftsmidler	-1	-1
Hensættelser mv.	-3	-10
	490	513
Ændring i afsat udskudt skat	-23	21
Ændring i udskudt skat indregnet i resultatopgørelsen (med modsat fortegn)	-23	21
11 Immaterielle aktiver, i alt		
<i>Anskaffelsessum</i>		
Saldo 1. januar	57	44
Årets tilgang	5	12
Årets afgang	-9	0
Saldo 31. december	52	57
<i>Af og nedskrivninger</i>		
Saldo 1. januar	-45	-43
Årets afskrivninger	-3	-1
Afskrivninger vedrørende årets afgang	3	0
Saldo 31. december	-45	-45
Balanceværdi 31. december	8	12
12 Materielle aktiver, i alt		
<i>Anskaffelsessum</i>		
Saldo 1. januar	10	17
Årets tilgang	0	0
Årets afgang	-2	-7
Saldo 31. december	9	10
<i>Af og nedskrivninger</i>		
Saldo 1. januar	-8	-11
Årets afskrivninger	-1	-2
Afskrivninger vedr. årets afgang	2	6
Saldo 31. december	-7	-7
Balanceværdi 31. december	2	3

Noter

Mio.kr.	2013	2012
13 Investeringsejendomme		
Dagsværdi 1. januar	2.495	2.518
Årets tilgang, herunder forbedringer	55	37
Afgang i årets løb	-1	-1
Årets værdiregulering	-12	-57
Tilbageført værdiregulering på afhændede ejendomme	-2	-2
Dagsværdi 31. december	2.535	2.495
Heraf indgår i "Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked kontrakter"	-1.042	-1.034
Dagsværdi 31. december	1.493	1.461
<i>Dagsværdi fordelt på ejendomstype:</i>		
Forretningsejendomme	63	68
Kontorejendomme	2.378	2.334
Boligejendomme	94	93
	2.535	2.495
<i>Vægtet gennemsnit af afkastprocenter anvendt ved fastsættelsen af ejendommens dagsværdi:</i>		
Forretningsejendomme	7,3%	7,6%
Kontorejendomme	6,2%	6,2%
Boligejendomme	5,7%	5,7%
Alle ejendomme	6,2%	6,2%
14 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	Egen-	Resultat
	kapital	2013
Nordea Pension Danmark, ejendomselskab A/S Ballerup, ejendomsvirksomhed, 100 % ejet	5.247	237
Nordea Pension Danmark, ejendomselskab II A/S Ballerup, ejendomsvirksomhed, 100 % ejet	1.938	68
Nordea Pension Danmark, ejendomselskab III A/S Ballerup, ejendomsvirksomhed, 100 % ejet	101	7
Ejendomselskabet af 31. august 2006 P/S Ballerup, ejendomsvirksomhed, 100 % ejet	417	-1
15 Kapitalandele i associerede virksomheder	Egen-	Resultat
	kapital	2013
DNP Ejendomme P/S Ballerup, ejendomsvirksomhed, 50 % ejet	1.154	66
Ejendomselskabet af 1. marts 2006 P/S, Ballerup, ejendomsvirksomhed, 50 % ejet	394	12
Ejendomspartnerselskabet af 1/7 2003 P/S, Ballerup, ejendomsvirksomhed, 49 % ejet	2.993	156
Samejet Lautruphøj 1-3 I/S Ballerup, ejendomsvirksomhed, 50 % ejet	94	4
PandaConnect A/S Tåstrup, administrationselskab, 49 % ejet	4	1
Dansk Ejendomsfond I A/S Ballerup, ejendomsvirksomhed, 56,04 % ejet	1.585	124
16 Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked kontrakter		
Investeringsejendomme	1.042	1.034
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	1.026	0
Kapitalandele i associerede virksomheder	429	100
Kapitalandele	15.525	10.002
Investeringsforeningsandele	9.436	4.909
Obligationer	5.461	5.543
Øvrige	206	0
Saldo 31. december	33.124	21.588

fortsættes

Noter

Mio.kr.	2013	2012
16 <i>fortsat</i>		
<i>Fordeling på ordninger med og uden garanti:</i>	Med	Uden
	<u>garanti</u>	<u>garanti</u>
Investeringsejendomme	515	527
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	242	784
Kapitalandele i associerede virksomheder	101	328
Kapitalandele	2.583	12.941
Investeringsforeningsandele	1.297	8.139
Obligationer	2.366	3.095
Øvrige	35	171
Saldo 31. december	7.139	25.986

17 Aktiver, i alt

Placeringer i tilknyttede virksomheder i Nordea Bank AB koncernen indgår således:

Obligationer	12.397	8.943
Likvide beholdninger	2.225	2.181

Efter bekendtgørelse nr. 922 af 28. september 2009 (bekendtgørelse om registrering af aktiver i direkte tegnede forsikringselskaber, tværgående pensionskasser, firmapensionskasser og filialer i Danmark af udenlandske direkte tegnede forsikringselskaber) er der registreret aktiver til fyldestgørelse af forsikringstagerne til dækning af forsikringsmæssige hensættelser. De samlede hensættelser udgør 138 mia.kr., hvilket medfører en overdækning på 3,7 %

Registrerede aktiver*

Investeringsejendomme	1.428	1.447
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	6.678	8.497
Udlån til tilknyttede virksomheder	475	486
Kapitalandele i associerede virksomheder	2.748	2.245
Kapitalandele	6.430	8.348
Investeringsforeningsandele	27.318	26.061
Obligationer	58.994	63.784
Andre udlån	366	2.274
Øvrige	64	4.358
Investeringsaktiver tilknyttet Unit-Linked kontrakter	33.079	21.998
Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	736	730
Likvide beholdninger	3.425	2.875
Tilgodehavende renter samt optjent leje	1.051	2.365
I alt til dækning af forsikringsmæssige hensættelser	142.791	145.468

*Værdi opgjort efter §2, stk. 4 i bekendtgørelsen

Noter

Mio.kr.	2013	2012
18 Egenkapital, i alt		
<i>Aktiekapital</i>		
Aktiekapitalen er opdelt i aktier á 1.000 kr. eller multipla heraf.		
<i>Sikkerhedsfond</i>		
Sikkerhedsfonde kan i henhold til vedtægterne alene anvendes til fordel for de forsikrede.		
Af de 547 mio.kr.er 266 mio.kr. ubeskattede.		
<i>Der henvises i øvrigt til egenkapitalopgørelsen, side 28.</i>		
<i>Udvikling i skyggekontoen:</i>		
Saldo 1. januar	403	421
Tilskrevet rente	1	28
Afskrevet	-60	0
Anvendt/henlagt	79	-46
Saldo 31. december	423	403
For opgørelse af skyggekontoen henvises der til ledelsesberetningen, side 8, i afsnittet "Realiseret Resultat"		
19 Ansvarlig lånekapital		
<i>Betalinger på ansvarlige lån i året:</i>		
Renteudgifter	-108	-123
	-108	-123
<i>Indskud, der overstiger 10 % af den samlede ansvarlige lånekapital:</i>		
	<u>Forfaldsdato</u>	<u>Rentesats %</u>
Nom. 800 mio. DKK, variabel rente	Ubestemt	Cibor 12m + 2,18
		800
		800
Nom. 1.500 mio. DKK, variabel rente	Ubestemt	Cibor 12m + 4,75
		1.500
		1.500
Ialt	2.300	2.300
Lånene er afdragsfrie, og låntager kan til hver en tid indfri med 3 måneders opsigelse under forudsætning af fornøden basiskapital og Finanstilsynets godkendelse. Tilbagebetaling kan ikke finde sted på långivers foranledning og uden Finanstilsynets godkendelse. Låntager har ret til at udskyde betaling af renter, såfremt basiskapitalen ikke overstiger solvensmargenen, eller såfremt basiskapitalen vil blive bragt ned under solvensmargenen i tilfælde af betaling af renter.		
Hele den ansvarlige lånekapital pr. 31. december 2013 kan medregnes ved opgørelsen af basiskapitalen.		
20 Heraf gæld, der forfalder efter 5 år:		
Ansvarlig lånekapital	2.300	2.300

Noter

Mio.kr.	2013	2012
21 Livsforsikringshensættelser, i alt		
Livsforsikringshensættelser primo	111.144	108.734
Akkumuleret værdiregulering primo	-15.590	-11.012
Retrospektive hensættelser primo	95.554	97.722
<i>Ændringer i året *):</i>		
Bruttopræmier inkl. indskud	5.448	9.439
Rentetilskrivning	2.345	2.026
Forsikringsydelse	-16.863	-13.132
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-610	-591
Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus	282	220
Ændring i sikkerhedsreserve	-109	0
Øvrige ændringer	72	-77
Årets ændring indirekte forsikring	-44	-20
Ændring af FG-hensættelse vedr. 2012	-4	
Kvoteforskydning mv. vedrørende andel i Forenede Gruppeliv	12	-33
Ændringer i alt	-9.470	-2.168
Retrospektive hensættelser ultimo	86.083	95.554
Akkumuleret værdiregulering ultimo	12.582	15.590
Livsforsikringshensættelser ultimo	98.666	111.144

*) Ændringer i året er opgjort uden eliminerings for interne overførsler af præmier og ydelser.

Heraf indirekte forsikring

Bruttolivsforsikringshensættelser for indirekte forsikring primo	1.032	859
Årets ændring	-131	174
Bruttolivsforsikringshensættelser for indirekte forsikring ultimo	902	1.032
<i>Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser fordeler sig således:</i>		
Ændring i retrospektive hensættelser	-9.470	-2.168
Ændring i akkumuleret værdiregulering	-3.008	4.578
Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser	-12.478	2.410
Kvoteforskydning mv. vedrørende andel i Forenede Gruppeliv	-12	33
Valutakursregulering Polen	70	-145
Samlet ændring, der indgår i resultatopgørelsen (med modsat fortegn)	-12.421	2.298

Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser fordeler sig således:

Ændring i garanterede ydelser	-11.939	-69
Ændring i bonuspotentiale på fremtidige præmier	-2.284	3.674
Ændring i bonuspotentiale på fripolicydelser	1.745	-1.195
Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser	-12.478	2.410

Fordeling af bruttolivsforsikringshensættelserne for bestande der ikke er omfattet af kontributionen på oprindelige grundlagsrenter

	Garanterede ydelser	Bonus-potentiale fremtidige præmier	Bonus-potentiale fripolicydelser	Bruttolivsforsikringshensættelser
Primo 2013				
FG	523	0	0	523
U74 m.v	1.029	0	0	1.029
G82 2,12 % - 4,54 %	2.307	0	0	2.307
	3.859	0	0	3.859
Ultimo 2013				
FG	515	0	0	515
U74	894	0	0	894
G82 2,12 % - 4,54 %	366	0	0	366
	1.776	0	0	1.776

fortsættes

Noter

Mio.kr.	2013	2012		
21 <i>Fortsat</i>				
Opgørelse af hensættelse er baseret på, at kontrakterne alene indeholder ydelsesgarantier. Garanterede ydelser er opgjort uden hensyntagen til omskrivning af kontrakterne til fripolicer og tilbagekøb. Der er således hensat fuld værdi for samtlige kontrakter.				
<i>Fordeling af bruttolivsforsikringshensættelserne på kontributionsgrupper</i>	Garanterede ydelser	Bonus-potentiale fremtidige præmier	Bonus-potentiale fripolice ydelser	Bruttolivsforsikrings-hensættelser
Primo 2013				
Rentegruppe 1	37.959	12.244	3.149	53.351
Rentegruppe 2	9.546	131	424	10.102
Rentegruppe 3	14.418	149	30	14.597
Rentegruppe 4	29.100	105	31	29.236
Øvrige	3.859	0	0	3.859
	94.881	12.630	3.634	111.144
Ultimo 2013				
Rentegruppe 1	35.373	9.908	4.914	50.195
Rentegruppe 2	8.379	287	386	9.052
Rentegruppe 3	12.153	60	46	12.259
Rentegruppe 4	25.261	89	33	25.383
Øvrige	1.776	0	0	1.776
	82.942	10.345	5.379	98.666
<i>Som følge af, at bonuspotentiale på fremtidige præmier og bonuspotentiale på fripolicer ikke må være negative pr. kontrakt, er hensættelserne styrket med:</i>				
Akkumuleret værdiregulering			12.104	15.026
22 Kollektivt Bonuspotentiale				
Rentegruppe 1			2.233	2.244
Rentegruppe 2			285	315
Rentegruppe 3			102	89
Rentegruppe 4			507	208
Omkostningsgrupper			0	0
Risikogrupper			522	560
Øvrige			10	6
			3.659	3.422
23 Hensættelser til unit-linked kontrakter				
Livsforsikringshensættelser primo			22.414	16.496
Akkumuleret værdiregulering primo			-125	-116
Retrospektive hensættelser primo			22.289	16.380
<i>Ændringer i året *):</i>				
Bruttopræmier inkl. indskud			11.280	6.261
Rentetilskrivning			3.058	1.477
Forsikringsydelse			-2.429	-1.667
Omkostningsstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus			-260	-166
Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus			23	19
Øvrige ændringer			48	-14
Ændringer i alt			11.719	5.909
Retrospektive hensættelser ultimo			34.008	22.289
Akkumuleret værdiregulering ultimo			101	125
Livsforsikringshensættelser ultimo			34.109	22.414

*) Ændringer i året er opgjort uden eliminerings for interne overførsler af præmier og ydelser.

fortsættes

Noter

Mio.kr.	2013	2012		
23 <i>Fortsat</i>				
<i>Årets ændring i hensættelser til unit-linked kontrakter fordeler sig således:</i>				
Ændring i retrospektive hensættelser	11.719	5.909		
Ændring i akkumuleret værdiregulering	-24	9		
Korrigeret for ændring vedrørende investeringskontrakter uden bonus	0	0		
Samlet ændring indregnet i resultatopgørelsen (med modsat fortegn)	11.695	5.918		
 <i>Hensættelser til unit-linked kontrakter med og uden garanti</i>				
Hensættelser til unit-linked kontrakter med udbetalingsgaranti	6.394	6.082		
Hensættelser til unit-linked kontrakter uden garanti	27.715	16.333		
	34.109	22.414		
 <i>Unit-linked kontrakter tegnet med garanti specificeres således:</i>				
	Garanterede ydelser	Bonus- potentiale fremtidige præmier	Bonus- potentiale fripolice ydelser	Bruttolivs- forsikrings- hensættelser
Primo 2013				
0,00 %	5.782	0	0	5.782
1,25 %	171	0	0	171
2,25 %	129	0	0	129
	6.082	0	0	6.082
 Ultimo 2013				
0,00 %	6.023	0	0	6.023
0,60%	2	0	0	2
1,25 %	264	0	0	264
2,25 %	105	0	0	105
	6.394	0	0	6.394
24 Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i alt				
<i>Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter fordeler sig således:</i>				
<i>Hensættelser vedrørende livsforsikring:</i>				
Livsforsikringshensættelser			98.666	111.144
Erstatningshensættelser			338	535
Kollektivt bonuspotentiale			3.659	3.422
Hensættelser til unit-linked kontrakter			34.109	22.414
			136.772	137.515
 <i>Hensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring:</i>				
Præmiehensættelser			56	120
Erstatningshensættelser			1.250	1.290
Hensættelser til bonus og præmierabatter			7	6
			1.312	1.416
 Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i alt			138.084	138.931

Noter

Mio.kr.	2013	2012
25 Solvensmargen og basiskapital		
Solvensmargen	4.603	4.991
Egenkapital	6.533	5.903
Ansvarlig lånekapital	2.300	2.300
Foreslået udbytte	-629	0
Immaterielle aktiver	-8	-12
Basiskapital i alt	8.196	8.191
Fri basiskapital i alt	3.593	3.200

26 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Der er stillet pant eller anden sikkerhed i følgende aktiver:

Investeringsjendomme

Der er udstedt og registreret ejerpantebreve (pålydende værdi) i selskabets investeringsjendomme til sikkerhed for prioritetsgæld på i alt

Regnskabsmæssig værdi af investeringsejendomme med prioritetsgæld udgør

Obligationer

Obligationer stillet til sikkerhed for forpligtelser vedrørende indirekte forsikring

Obligationer stillet til sikkerhed for forpligtelser vedr. afvikling af finansielle instrumenter

27 Eventualforpligtelser og tilsagn

Selskabet hæfter solidarisk med de øvrige deltagere for forsikringsmæssige forpligtelser vedrørende samtlige policer, der administreres af Forenede Gruppeliv A/S.

Selskabet er sambeskattet med øvrige danske selskaber i Nordea Bank A/S. Som helejet dattervirksomhed hæfter selskabet ubegrænset og solidarisk med de øvrige selskaber i sambeskatningen for danske kildeskatter på udbytte, renter og royalties inden for sambeskatningskredsen. Sådanne skyldige kildeskatter inden for sambeskatningskredsen udgør 0 kr. pr. 31. december 2013.

Helejede datterselskaber hæfter endvidere ubegrænset og solidarisk for selskabsskatter, der er opstået inden for sambeskatningskredsen. Hæftelse vedrørende selskabsskat omfatter både acontoskatter, restskatter samt i øvrigt rentetillæg og renter. Hæftelsen udgør ikke over 95 mio.kr. i sambeskatningskredsen.

Selskabet er frivilligt momsregistreret vedrørende udvalgte grunde og bygninger. Der påhviler selskabet en momsreguleringsforpligtelse på ikke over 29 mio.kr. (2012: 16 mio.kr.)

Lejekontrakt med opsigelse tidligst medio 2018, forpligtelsen udgør ikke over 69 mio.kr. (2012: 84 mio.kr.)

Forpligtelser vedrørende leasing overstiger ikke 7 mio.kr.

I selskabets ejendomselskab har en lejer begæret lejenedsættelse. Ejendomselskabet har afvist begæringen, som er sendt i Erhvervslejenævnet.

Selskabet har givet tilsagn om yderligere indskud i alternative investeringer med et beløb på ikke over 2,8 mia.kr. (2012: 3,6 mia.kr.)

Noter

Mio.kr.

28 **Transaktioner og aftaler med nærtstående parter**

Selskabet yder administration for moderselskabet Nordea Life Holding AB.

Administrationsvederlag fastsættes på omkostningsdækkende basis. I 2013 har selskabet modtaget refusion af administrationsomkostninger fra tilknyttede virksomheder på i alt 13 mio.kr. (2012: 8 mio.kr.)

It-drift, intern revision, HR-administration og indkøb varetages af koncernselskabet. I 2013 har selskabet således betalt 64 mio.kr. (2012: 78 mio.kr.) i vederlag til Nordea Bank Danmark for varetagelsen af It-drift og indkøb af It-udstyr.

Afregning herfor foretages på omkostningsdækkende basis tillagt mark up.

Selskabet har endvidere betalt 14 mio.kr. (2012: 19 mio.kr.) til søsterselskabet Nordea Bank Danmark A/S for varetagelse af intern revision, HR-administration og indkøb samt husleje på eksterne lokationer.

Afregning herfor foretages på omkostningsdækkende basis.

Porteføljeforvaltning og ejendomsadministration varetages af koncernselskaber. Afregning herfor sker på markedsbaserede vilkår. I 2013 har selskabet betalt 103 mio.kr. (2012: 93 mio.kr.) i ordinært honorar for porteføljeforvaltning af investeringsaktiver, samt 54 mio.kr. (2012: 60 mio.kr.) i performancehonorar til Nordea Investment Management Institutional Clients. For administration og porteføljeforvaltning af investeringsejendomme blev i 2013 betalt 13 mio.kr. (2012: 13 mio.kr.) til søsterselskabet Nordea Ejendomsinvest A/S. Herudover har selskabet i 2013 betalt 3 mio.kr. (2012: 4 mio.kr.) til søsterselskabet Nordea Bank Danmark A/S for salg af livsforsikringer og pensioner samt betjening af porteføljen.

En betydelig del af handel med værdipapirer og finansielle instrumenter finder sted gennem koncernselskaber. Alle handler foretages til markedsværdi.

Selskabet har med koncernselskaber indgået pensionsaftaler, genforsikringsaftaler, låneaftaler samt aftaler om forrentning af løbende mellemværender på markedsbaserede vilkår.

Aktionærfortegnelse fremgår af ledelsesberetningen.

Ledelsesvederlag fremgår af note 7.

29 **Engagementer med eller sikkerhedsstillelse for direktion og bestyrelse**

Det oplyses, at selskabet ikke har haft transaktioner med og ikke har engagementer med eller sikkerhedsstillelser for direktionen, bestyrelsen eller virksomheder, hvori disse direkte eller indirekte besidder en kvalificeret andel, ud over almindelige forsikringsaftaler.

Noter

Mio.kr.

30 Specifikation af investeringsaktiver og disses afkast for 2013

	Regnskabs- mæssig værdi		Netto- investe- ringer	Afkast %
	Primo	Ultimo		
Grunde og bygninger, der er direkte ejet	1.461	1.493	37	5,9
Ejendomsaktieselskaber	11.514	10.113	-3.661	5,3
Grunde og bygninger, i alt	12.975	11.607	-3.624	5,3
Børsnoterede danske kapitalandele	318	293	-143	37,5
Unoterede danske kapitalandele	1.502	1.435	-322	15,2
Børsnoterede udenlandske kapitalandele	2.582	3.835	529	37,0
Unoterede udenlandske kapitalandele	9.109	7.666	-2.454	13,3
Øvrige kapitalandele, i alt	13.511	13.229	-2.390	19,2
Statsobligationer (zone A)	11.383	7.472	-3.563	-3,2
Realkreditobligationer	46.332	48.412	1.194	1,8
Indeksobligationer	5.119	4.288	-593	-5,1
Kreditobligationer investment grade	0	0	0	0,5
Kreditobligationer non investment grade	2.260	2.038	-317	32,9
Andre obligationer	34.465	34.132	-674	-20,5
Obligationer, i alt	99.559	96.341	-3.953	0,6
Øvrige finansielle investeringsaktiver ¹⁾	-239	-544	-328	-69,6
Afledte finansielle instrumenter ²⁾	3.960	3.238	2.283	-

1) Heraf udgør tilgodehavender 19 mio. kr. primo 2013 og 56 mio. kr. ultimo 2013.

2) Dette omfatter rentekontrakter til sikring mod værdiændringer af aktiver og forpligtelser (netto), hvoraf negative markedsværdier indgår som en gældspost i balancen.

Specifikationen er udarbejdet i henhold til regnskabsbekendtgørelsen § 96, og kan derfor ikke umiddelbart sammenholdes med beløb i balancen. Investeringsforeningsandele og aktiederivater er fordelt efter karakteren af de pågældende underliggende aktiver.

”Afkast %” er opgjort i % p.a. før pensionsafkastskat og selskabsskat, og satserne er beregnet som et tilnærmet tidsvægtet afkast for hver kategori af investeringsaktiver.

31 Specifikation af kapitalandele, inkl. investeringsforeningsandele, procentvist fordelt på brancher og regioner 2013

	Dan- mark	Øvrige Europa	Nord- amerika	Syd- amerika	Japan	Øvrige Fjern- østen	Ikke fordelt	I alt
Energi	-	0,8%	1,4%	-	-	0,1%	0,1%	2,5%
Materialer	0,3%	0,4%	2,2%	-	0,1%	-	0,2%	3,3%
Industri	1,3%	0,7%	0,8%	-	0,4%	0,1%	0,2%	3,6%
Forbrugsgoder	0,3%	0,7%	1,8%	-	0,7%	0,1%	0,1%	3,6%
Konsumentvarer	0,4%	1,1%	1,8%	-	0,1%	0,1%	-	3,5%
Sundhedspleje	1,2%	1,1%	2,8%	-	0,1%	-	0,2%	5,3%
Finans	0,9%	2,0%	2,5%	0,1%	0,3%	0,6%	0,4%	6,7%
It	0,2%	0,2%	3,1%	-	0,2%	0,2%	0,1%	3,9%
Telekommunikation	0,1%	0,5%	0,3%	-	0,4%	0,3%	-	1,6%
Forsyning	-	0,9%	0,7%	-	0,2%	0,1%	0,1%	1,9%
Ikke fordelt	4,3%	14,0%	35,4%	0,1%	0,2%	1,1%	9,0%	64,1%
I alt	8,9%	22,5%	52,7%	0,3%	2,6%	2,7%	10,3%	100,0%

Investeringsforeningsandele og afledte finansielle instrumenter er fordelt efter de underliggende aktivers karakter. Kendes branche eller region ikke for de underliggende aktiver, opføres disse under "ikke fordelt"

På hjemmesiden www.nordealivogpension.dk findes en specifikation af Nordea Liv & Pensions kapitalandele.

Noter

Mio.kr.

32 Følsomhedsoplysninger

Hændelse	Minimum påvirkning på basis-kapitalen	Maksimum påvirkning på kollektiv bonus-potentiale	Maksimum påvirkning af bonus-potentiale på fripolice-ydelser før ændring i anvendt bonus-potentiale	Maksimum påvirkning af anvendt bonus-potentiale på fripolice-ydelser
Rentestigning på 0,7 pct point	-201	-1.445	3.571	0
Rentefald på 0,7 pct. Point	119	2.479	-1.990	0
Aktiekursfald på 12 pct.	-4	-1.461	0	0
Ejendoms værdifald på 8pct.	0	-869	0	0
Valutakursrisiko (VaR 99,5 pct.)	0	-198	0	0
Tab på modparter 8 pct.	0	-147	0	0
Fald i dødelighedsintensiteten på 10 pct.	-72	-950	-112	68
Stigning i dødelighedsintensiteten på 10 pct.	44	842	133	0
Stigning i invaliditetsintensiteten på 10 pct.	0	-99	-49	0

Hovedparten af påvirkningen stammer fra traditionelle gennemsnitsprodukter.

Markedsrenteprodukter påvirker alene basiskapitalen.

Et fald i dødelighedsintensiteten på 10% – svarende til at levetiden forøges – medfører et tab på det kollektive bonuspotentiale og bonuspotentialet.

En stigning i invalideintensiteten på 10% – svarende til at flere bliver invalide – resulterer i et tab.

Den akkumulerede effekt af selskabets finansielle risici måles ved hjælp af Finanstilsynets trafiklysscenarier, som model for måling af liv- og pensionsforsikrings selskabers økonomiske styrke.

33 Femårsoversigt over hoved- og nøgletal

Der henvises til oversigten over hoved- og nøgletal i ledelsesberetningen, side 3.

34 Risikooplysninger

Der henvises til beskrivelsen "Risikostyring" i ledelsesberetningen, side 11-16.

35 Opgørelse af realiseret resultat og principper for fordeling heraf

Der henvises til beskrivelse af realiseret resultat i ledelsesberetningen, side 6-7 i afsnittet "Kontribution i Nordea Liv & Pension", side 8 i afsnittet "Realiseret resultat", samt i anvendt regnskabspraksis side 35 under punkterne "Kollektiv bonuspotentiale vedrørende rente", "Kollektiv bonuspotentiale vedrørende omkostninger" og "Kollektiv bonuspotentiale vedrørende risiko".